

Servicii de consultanță pentru elaborarea propunerii de politică publică în domeniul comunicațiilor în bandă largă (broadband) în cadrul proiectului „Stabilirea cadrului de referință în domeniul dezvoltării rețelei de bandă largă în România” - cod SIPOCA 579

Raport privind identificarea formelor de asistență financiară adaptate la disfuncționalitățile identificate și detalierea utilizării optime a formelor de finanțare variate din surse UE sau naționale disponibile în 2021-2027

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Beneficiar	MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII
Consultant	Asocierea dintre CIMA DATA ANALYTICS S.A. - lider de asociere, CIGA ENERGY S.A. - asociat, PRIME TELECOM S.R.L. - asociat, ROVNER & MOORE S.R.L. subcontractant
Contract nr.	SIPOCA 579/23/24.03.2022
Obiectul contractului	Servicii de consultanță pentru elaborarea propunerii de politică publică în domeniul comunicațiilor în bandă largă (broadband), ca rezultat în cadrul proiectului „Stabilirea cadrului de referință în domeniul dezvoltării rețelei de bandă largă în România”, cod SIPOCA 579, cofinanțat din Fondul Social European (FSE) prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014 - 2020, Axa prioritară 1. Administrație publică și sistem judiciar eficiente, Obiectivul specific 1.1. Dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri, în concordanță cu Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice 2014-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1076/2014
Pachet de lucru/ Activitate	WP 2 / A4 - Elaborarea unui document de analiză completă a opțiunilor de intervenție publică A 4.4 - Identificarea formelor de asistență financiară adaptate la disfuncționalitățile identificate și detalierea utilizării optime a formelor de finanțare variate din surse UE sau naționale disponibile în 2021-2027

Cuprins

1. Introducere	5
2. Scopul documentului	5
3. Notă metodologică.....	6
4. Categoriile de disfuncționalități	7
5. Disfuncționalități identificate.....	9
6. Surse de finanțare identificate	23
6.1. Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)	23
❖ R2. Tranziția către atingerea obiectivelor de conectivitate UE 2025 și stimularea investițiilor private pentru dezvoltarea rețelelor de foarte mare capacitate.	24
❖ I11. Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe (Alocare 94 mil. euro).....	24
❖ I15. Crearea de noi competențe de securitate cibernetică pentru societate și economie	25
❖ I16. Program de formare de competențe digitale avansate pentru funcționarii publici.	26
❖ I17. Scheme de finanțare pentru biblioteci pentru a deveni hub-uri de dezvoltare a competențelor digitale.....	27
❖ I18. Transformarea digitală și adoptarea tehnologiei de automatizare a proceselor de lucru în administrația publică.	28
❖ I19. Scheme dedicate perfecționării/recalificării angajaților din firme	28
6.2. Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027 (PCIDIF 2021-2027)	29
6.3. Programele Operaționale Regionale 2021-2027 (POR 2021-2027)	29
❖ Programul Operațional Regional Centru 2021-2027.....	30
6.4. Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027 (POEO 2021-2027)	30
❖ Acțiunea 2.a.1 Dezvoltarea unei rețele pentru tineret care să furnizeze servicii personalizate și de calitate tinerilor, cu precădere din categoria NEETs	31

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

❖ Acțiunea 2.a.2 Pregătirea și furnizarea ofertei de servicii de formare/ocupare pentru tineri, inclusiv pentru tineri NEET, prin pachete integrate de măsuri active personalizate în funcție de profilul tinerilor.....	31
❖ Acțiunea 3.a.1.2. Furnizarea de măsuri active în pachete de servicii integrate	31
❖ Acțiunea 4.a.2. Sprijin pentru dezvoltarea antreprenoriatului în rândul persoanelor aparținând grupului țintă	32
❖ Acțiunea 6.f.5 Dezvoltarea și extinderea Programului ADȘ, pentru facilitarea finalizării învățământului obligatoriu de către persoanele care au părăsit timpuriu școala și încurajarea participării la ÎPV prin extinderea/diversificarea oportunităților de formare	32
6.5. Programul Operațional Incluziune Socială și Demnitate 2021-2027 (POIDS 2021-2027)	33
❖ Acțiunea 5.2. FEDR.....	33
7. Scenarii propuse.....	33
8. Concluzii.....	35

1. Introducere

Acest raport a fost elaborat în cadrul proiectului „Stabilirea cadrului de referință în domeniul dezvoltării rețelei de bandă largă în România”, cod SIPOCA 579, finanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă. Beneficiarul proiectului și principalul destinatar al raportului este Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării. Obiectivul general al proiectului este de a elabora o politică publică în domeniul comunicațiilor de bandă largă, care să asigure o abordare strategică a domeniului, bazată pe o analiză teritorială, pe diferite instrumente de intervenție și finanțare a dezvoltării rețelelor și identificarea de măsuri de sprijin în vederea încurajării adoptării serviciilor de bandă largă, condiție esențială pentru adoptarea e-guvernării.

Raportul privind identificarea formelor de asistență financiară adaptate la disfuncționalitățile existente pe piața de broadband din România și privind detalierea utilizării optime a formelor de finanțare variate din surse UE sau naționale disponibile în 2021-2027 reprezintă unul din principalele documente pentru fundamentarea și elaborarea propunerii de politică publică în domeniul comunicațiilor de bandă largă în țara noastră.

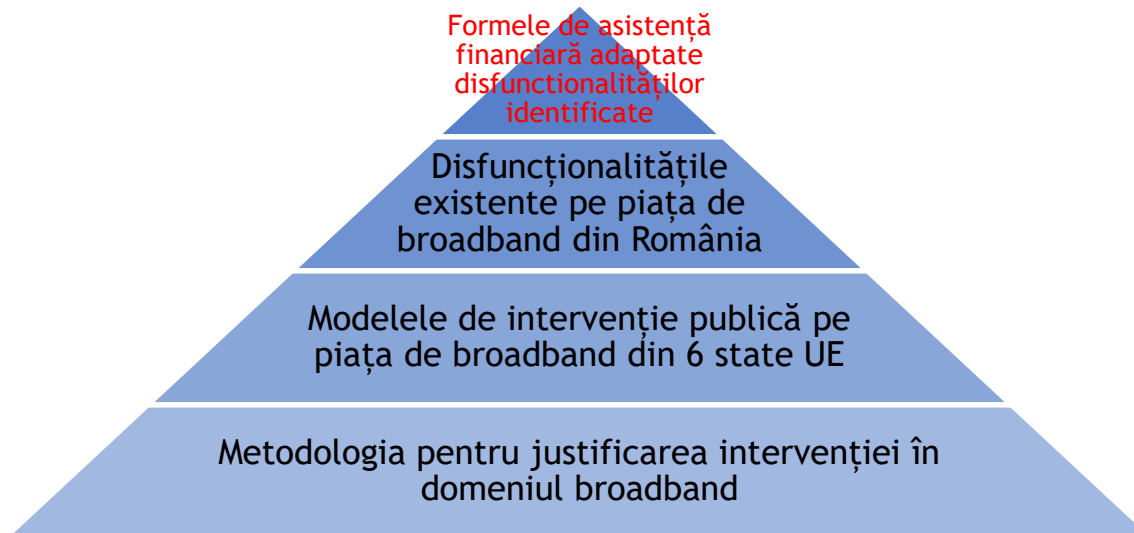
2. Scopul documentului

Prezentul raport are ca scop identificarea formelor de asistență financiară utilizabile pentru a răspunde disfuncționalităților existente pe piața de broadband din România, pentru a permite autorității publice în domeniu să instrumenteze și să coordoneze utilizarea acestora pentru atingerea obiectivelor naționale și europene de dezvoltare a serviciilor și pieței comunicațiilor în bandă largă. Acesta furnizează informațiile necesare pentru asigurarea realismului, accesibilității și concordanței politicii publice cu prioritățile și obiectivele naționale și europene, respectiv coordonatele financiare și informații despre posibili beneficiari ai intervențiilor propuse. Astfel, acest document răspunde la responsabilitățile trasate prin art. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 775/2006 în sarcina instituțiilor inițiatoare de politici publice, constituindu-se într-un studiu care fundamentează viitorul proiect de politică publică din perspectiva bugetului.

Acest raport răspunde, într-o înlănțuire logică și cronologică, rezultatelor Activității 4.3. „Identificarea disfuncționalităților existente pe piața de broadband din România”. De asemenea, maniera de prezentare a livrabilului a urmărit structurarea rezultatelor sale în scenarii de finanțare abordate de organismele europene și naționale la nivelul perioadei de programare financiar-bugetară.

Figură 1. Ansamblul rezultatelor proiectului *Stabilirea cadrului de referință în domeniul dezvoltării rețelei de bandă largă în România*, cod SIPOCA 579, care au susținut elaborarea prezentului raport

3. Notă metodologică

Acest raport a fost elaborat în conformitate cu Metodologia pentru justificarea intervenției în domeniul broadband, utilizând o serie de instrumente de analiză compatibile cu principiile stabilite de aceasta. În această secțiune, sunt prezentate succint instrumentele de analiză în funcție de rezultatul urmărit a fi atins prin implementarea lor.

Principalul instrument de cercetare pentru identificarea surselor de finanțare pretabile pentru susținerea investițiilor care să răspundă, remedieze sau să prevină disfuncționalități pe piața de broadband din România se referă la analiza de conținut. Prin intermediul acestui instrument, s-au obținut următoarele rezultate:

- ❖ înțelegerea posibilelor maniere de intervenție publică în piața de profil;
- ❖ cartografierea surselor bugetare programate pentru susținerea investițiilor în sectorul IT&C;
- ❖ identificarea modelelor de proiecte care să răspundă nevoilor pieței.

Printre documentele analizate în această etapă, enumerăm pe cele care definesc cadrul legal în materia politicilor publice și investițiilor publice (inclusiv referitor la ajutorul de stat) și documente programatice (Acordul de Parteneriat cu Uniunea Europeană 2021-2027, Programul Operațional Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare, Programul Operațional Educație și Ocupare, cele 8 Programe Operaționale Regionale, Planul Național de Redresare și Reziliență etc.).

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

În ceea ce privește elaborarea scenariilor de investiții, instrumentul de lucru a fost construit prin adaptare a modelului utilizat în analizele ex-ante realizate pe parcursul ciclului de politici publice pentru a fundamenta selecția variantei de politică publică ce va fi implementată dintre opțiunile existente. Această decizie este fundamentată de obiectivul general al proiectului cod SIPOCA 579, de a elabora o politică publică în domeniul comunicațiilor de bandă largă, care să asigure o abordare strategică a domeniului, asigurând coordonarea și coerența dintre documentul final ce se urmărește a fi obținut în cadrul proiectului și analizele care îl precedă - inclusiv prezentul raport.

4. Categoriile de disfuncționalități

Punctul de plecare în identificarea surselor de finanțare a fost reprezentat de clasificarea disfuncționalităților identificate în livrabilele anterioare în funcție de criteriile sursei care le generează, respectiv impactului pe care îl generează. Această clasificare a permis gruparea și sortarea mozaicului de disfuncționalități relevante pentru a putea fi corelate cu sursele de finanțare planificate de partenerii europeni și naționali pentru orizontul de viitor

Astfel, disfuncționalitățile existente în prezent pe piața comunicațiilor electronice în bandă largă pot fi clasificate:

A. După cauza lor:

- a. **Dificultăți legislative.** Acest tip de disfuncționalități este generat de corelarea imperfectă a cadrului normativ cu mecanismele prin care funcționează piața de broadband în România. Acestei categorii de disfuncționalități i se subscriu cele generate de suprareglementarea, reglementarea anacronică, dubla reglementare sau reglementarea defectuoasă a activităților necesar a fi duse la îndeplinire pentru asigurarea accesului la rețele de comunicații în bandă largă. Aceste dificultăți pot remediale prin procese ordinare ale instituțiilor publice din legislativul sau executivul românesc, însă deseori necesită coordonarea detaliată a normelor europene, priorităților strategice naționale, normelor tehnice de ultimă generație și aspectelor specifice ale operatorilor și beneficiarilor din acest sector. Parcurgerea unui exercițiu de o asemenea complexitate poate solicita de intervenția unor consultanți specializați.
- b. **Dificultăți administrative.** Această categorie de disfuncționalități se manifestă la nivelul aparatului executiv și, mai ales, al autorităților administrației publice locale implicate în procesele de avizare, coordonare sau monitorizare a investițiilor, inclusiv a celor legate de infrastructura de comunicații electronice în bandă largă. Posibile cauze ale manifestării acestor dificultăți pot fi identificate la nivelul organigramelor subdimensionate/incomplet ocupate ale acestor instituții publice, al conflictelor de atribuții, interpretării stricte și necontextualizate a normelor legale în vigoare, lipsa capacității administrative necesară planificării și coordonării investițiilor integrate, lipsa cooperării cu

instituțiile implicate în avizarea, aprobarea sau monitorizarea acestor investiții ș.a. Doar o parte din aceste dificultăți pot fi remediate prin proiecte la nivel macro. Investițiile necesare pentru remedierea acestor dificultăți nu sunt în mod necesar de o valoare foarte mare, însă pot fi foarte numeroase, având în vedere complexitatea mozaicului instituțional implicat.

- c. **Dificultăți socio-economice.** Aceste dificultăți se manifestă în special la nivelul beneficiarilor individuali sau comunitari ai serviciilor de comunicații în bandă largă. Ele au impact la nivelul ratei de adopție a infrastructurilor și serviciilor de internet în bandă largă și vizează atât etapa construcției de infrastructuri (spre exemplu, presiuni sociale și politice împotriva instalării infrastructurilor), cât și etapa utilizării acestora (spre exemplu, comportament reticent sau limitări financiare în achiziționarea terminalelor, abonamentelor etc.). Abordarea acestor dificultăți prezintă un nivel ridicat de complexitate, întrucât ele derivă din contextul macroeconomic și social, fiind amplificate de factori specifici precum relieful, factorii politici locali, existența unor factori perturbatori ori cu agendă ascunsă, media ș.a.m.d.
- d. **Dificultăți tehnice.** În această categorie de dificultăți sunt încadrate dificultățile cauzate de tehnologiile utilizate pentru a permite conectarea la internet în bandă largă. Astfel, pot fi amintite existența/inexistența anumitor categorii de infrastructuri-suport pentru rețelele de broadband (spre exemplu, canalizații specifice, antene, stâlpi etc.), oportunitățile, nevoile sau imposibilitatea de a realiza lucrări de modernizare a rețelelor și altele.

B. După impactul lor:

- a. **Dificultăți comerciale.** Această categorie de dificultăți afectează calitatea, cantitatea și competitivitatea serviciilor de comunicații electronice în bandă largă pe piața din România. Ele au ca sursă toate dificultățile amintite la punctele anterioare și se manifestă la nivelul acoperirii inegale cu produse și servicii, a existenței zonelor albe, a dezvoltării serviciilor de e-guvernare / e-educație / e-sănătate, existenței zonelor cu monopol, oligopol ori alte forme de eșec al pieței ș.a.m.d. Acest tip de dificultăți este caracterizat de cauze difuze cu manifestare la scară largă, un impact mare și un necesar substanțial de măsuri și intervenții în piață pentru combatere.

În ciuda rezultatului clasificării mai sus expuse, în fapt foarte puține din dificultățile identificate în etapele premergătoare prezentului demers pot fi 100% subscrise unei singure categorii. Fenomenele prezente pe piața de broadband din România sunt rezultatele unor concursuri de numeroase contexte și a numeroși actori, generând niveluri multiple de efecte.

5. Disfuncționalități identificate

În urma analizei la nivel național, precum și a sesiunilor de consultare publică cu autoritățile publice și reprezentanții pieței au rezultat o serie de disfuncționalități ce trebuie abordate pentru a facilita atingerea la termenele propuse a obiectivelor strategice de conectivitate pentru anii 2025 și 2030. Dintre disfuncționalitățile identificate dorim să evidențiem următoarele:

- a) Proiectele de dezvoltare urbană/rurală trebuie să includă și realizarea facilităților specifice infrastructurilor de telecomunicații.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de tip administrativ.

Între temele importante ridicate de către reprezentanții pieței, participanți la sesiunile de consultare publică cu piața, se regăsește nevoia de sprijin din partea autorităților publice locale pentru realizarea infrastructurii fizice necesare dezvoltării rețelelor de comunicații electronice și facilitarea accesului la aceste infrastructuri. Principalele solicitări au fost legate de infrastructura de canalizație și infrastructura de piloni, specifice rețelelor de comunicații electronice fixe și mobile. În timp ce infrastructura de canalizație este realizată subteran și se întinde mult pe orizontală, infrastructura de piloni specifică rețelelor de comunicații mobile este caracterizată de realizarea de piloni verticali, supraterani pe care se pot amplasa echipamentele de comunicații.

Construcția de infrastructură fizică de canalizație pentru rețele de comunicații electronice presupune pentru furnizorii de rețele costuri ridicate și durate mari pentru realizare, factori care afectează competitivitatea și sustenabilitatea companiilor. Mai mult, procedurile de autorizare a lucrărilor de infrastructură și construcțiilor necesare au ca efect creșterea și mai mult a costurilor furnizorilor pentru implementare în termeni de timp, resursă umană și bani. Cum infrastructura de canalizație pentru comunicații electronice are o dezvoltare relativ limitată și incoerentă la nivel național, furnizorii de rețele de comunicații electronice fixe sunt obligați să utilizeze în prezent, facilitățile existente pentru realizarea rețelelor. Realizarea infrastructurilor de piloni pentru rețelele de comunicații mobile este mai facilă datorită dezvoltării supraterane și pe verticală în loc de dezvoltarea pe orizontală și subterană specifică canalizației pentru rețele fixe de cablu și fibră optică, cu precizarea că pot apărea totuși, și în acest caz, potențiale dificultăți în special în ce privește accesul pe proprietăți și la infrastructura construită. Pentru a facilita dezvoltarea rețelelor fixe de comunicații electronice în costuri care să permită sustenabilitatea afacerii, acolo unde infrastructura de canalizație nu există este necesar ca autoritățile publice locale să permită în continuare utilizarea infrastructurii de stâlpi de iluminat sau alimentare cu energie electrică. De asemenea, pentru asigurarea condițiilor de piață concurențială autoritățile publice trebuie să asigure accesul nediscriminatoriu al operatorilor economici la infrastructura supraterană de stâlpi. Utilizarea cu precădere a infrastructurilor de stâlpi supraterani pentru amplasarea infrastructurii de cabluri a rețelelor de comunicații electronice fixe crește necesitatea unui management eficient al cablurilor aeriene în special din perspectiva siguranței publice, crește costurile de întreținere a rețelelor și duce la un impact vizual negativ de stâlpi încărcăți de cabluri atârând, la adresa autorităților publice și comunităților în cauză. Se evidențiază astfel ca soluție pe termen lung infrastructura de canalizație subterană cu acces liber, proporțional și nediscriminatoriu pentru operatorii economici interesați de furnizarea de rețele de comunicații electronice fixe.

Astfel, soluția optimă atât pentru furnizorii de rețele de comunicații electronice, cât și pentru administrația publică locală, este realizarea infrastructurilor de canalizație de către sau în parteneriat cu autoritățile publice, în cadrul unor proiecte de reabilitare sau a unor proiecte de infrastructură nouă, finanțate eventual din fonduri nerambursabile. Reprezintă un avantaj faptul că cea mai mare parte a costurilor sunt asociate lucrărilor de săpături, realizare sau refacere a infrastructurilor de tubulatură, canalizare sau trotuare, activități eligibile din perspectiva finanțării din fonduri nerambursabile. Această situație duce la un parteneriat stabil, deschis, proporțional și nediscriminatoriu între autoritățile publice locale și mediul de afaceri, ce creează premise de stimulare a dezvoltării socio-economice a localităților.

Parteneriatul se poate realiza pentru realizarea de rețele de comunicații într-unul din cele 2 moduri larg uzitate, respectiv:

- Single Dwelling Unit (SDU) ce se pretează mai mult localităților din mediul urban mic sau mediul rural și presupune realizarea de rețele de comunicații de complexitate redusă, ce conțin preponderent elemente pasive de infrastructură de rețea. În acest caz canalizațiile dedicate pentru rețele de comunicații pot fi realizate direct de către autoritățile publice ca proiecte de investiții noi sau proiecte de reabilitare a altor infrastructuri publice fizice.
- MultiDwelling Unit (MDU) ce se pretează mai mult aplicării în zone din mediul urban mare și/sau dens populate și presupune realizarea de rețele complexe de comunicații ce conțin atât elemente pasive, cât și elemente active de rețea. În acest caz canalizațiile dedicate pentru rețele de comunicații pot fi realizate și gestionate ca proiecte de investiții noi sau proiecte de reabilitare a altor infrastructuri publice fizice de către autoritățile publice responsabile, parteneriate între autoritatea publică și mediul privat sau chiar de către administratori privați care acționează ca interfață între furnizorii de rețele de comunicații electronice și administrația publică locală.

Este preferabil ca în ambele situații autoritatea publică să asigure prin prevederi contractuale accesul transparent, proporțional și nediscriminatoriu la infrastructura construită și la documentația acesteia. De asemenea, este preferabil ca furnizorii de rețele de comunicații să fie reprezentați în întreg ciclul de viață al infrastructurilor fizice suport (infrastructuri fizice dedicate sau reabilite), de la etapa de proiectare și stabilire a parametrilor tehnico-economici și pe întreg ciclul de utilizare a acestor infrastructuri. Totodată este recomandat ca proiectele de investiții ale autorităților publice și mediului de afaceri în realizarea și dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice să fie aliniate politicilor publice din domeniu.

- b) Autoritățile publice nu au în vedere coordonarea proiectelor de investiții publice cu cele ale operatorilor privați, ca ambele entități să demareze sincronizat proiectele de construire și să-și valorifice reciproc facilitățile create (ex: canalizațiile subterane de orice tip pentru a dezvolta rețelele de broadband).

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură mixtă, atât administrativă, cât și tehnică.

O altă disfuncționalitate identificată în categoria de sus este cea legată de incapacitatea administrativă și tehnică a unor structuri din cadrul AM și/sau OI de a gestiona particularitățile legate de finanțarea implementării de proiecte de infrastructură tip broadband pe baza unor

apeluri de proiecte fracționate și care se adresează zonelor/localităților eligibile, în acest sens, putând fi exemplificate blocajele întâmpinate la implementarea proiectului RNET 2 gestionat (în prezent) de către MCID și finanțat prin intermediul OIPSI.

Un aspect substanțial care generează blocaje de implementare este reprezentat de existența unui vid administrativ și legal de asumare a răspunderii cu privire la:

- stabilirea atributului localităților/zonelor eligibile în cadrul proiectelor finanțate din diferite fonduri;
- încadrarea localităților din punct de vedere al comunicațiilor în zone albe/gri.

În acest sens trebuie avută în vedere și inițiativa ANCOM privind Harta acoperirii cu servicii fixe - telefonie, internet, TV, derulată pe parcursul anilor 2021-2022 (Planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2022), precum și intenția de publicare a listei zonelor fără servicii funcționale de internet în bandă largă, prin intermediul unei conexiuni la punct fix (Planul de acțiuni al ANCOM pentru anul 2023 - propunere). Este de așteptat ca ambele măsuri să faciliteze identificarea și selectarea localităților eligibile din punct de vedere al acoperirii cu conectivitate broadband fixă în bandă largă rapidă (> 30 Mbps) și ultra rapidă (> 100 Mbps).

În ceea ce privește autorizarea construirii rețelelor de comunicații electronice, Legea 154/2012 prevede necesitatea instalării de rețele de comunicații electronice la realizarea planurilor de amenajare a teritoriului, a lucrărilor de construire, reparare, modernizare, reabilitare sau extindere a drumurilor ori a rețelelor de utilități publice. În acest sens, autoritățile administrației publice care eliberează autorizații de construire ori care coordonează realizarea respectivelor lucrări vor publica anunțuri privind înregistrarea unei cereri de eliberare a autorizației de construire pentru astfel de lucrări, astfel încât să existe posibilitatea realizării coordonate a unor lucrări de instalare, întreținere, înlocuire sau mutare a rețelelor de comunicații electronice ori a elementelor de infrastructură necesare susținerii acestora. Cu toate acestea, comunicarea publică a proiectelor de amenajare a teritoriului și de investiții nu se întâmplă întotdeauna în mod suficient de transparent pentru furnizorii de rețele de comunicații electronice. Dificultăți de aplicare se pot întâlni și în ceea ce privește prevederile Legii nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, în special în ceea ce privește accesul pe proprietăți private pentru activități de realizare sau întreținere a rețelelor de comunicații electronice, indiferent de forma infrastructurii fizice suport (infrastructură fizică subterană - canalizație - sau supraterană - stâlpi sau piloni).

Totuși, rețelele de comunicații electronice fixe și mobile nu pot fi furnizate fără acces la infrastructura fizică suport, reprezentată de canalizație de cablu, stâlpi de iluminat public, alimentare cu energie electrică sau piloni verticali. După cum am precizat deja, este necesară implementarea efectivă a unui parteneriat real între administrația publică și mediul de afaceri care să faciliteze realizarea și dezvoltarea accelerată a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în zonele acoperite și în zonele albe. Ținte de conectivitate pentru anul 2025 și anul 2030 sunt prevăzute pentru statele membre ale Uniunii Europene atât pentru gospodării, cât și pentru mediul de afaceri și inductori socio-economici din zonele de interes. Numai prin Planul Național de Recuperare și Reziliență al României sunt avute în vedere a beneficia de

conectivitate de minim 100 Mbps un număr de 170000 - 190000 de gospodării și un număr de 1300 - 1450 de inductori socio-economici. Astfel de ținte sunt posibile numai prin cooperarea strânsă între administrația publică și operatorii privați pentru a asigura complementaritatea acțiunilor necesare în vederea realizării și/sau modernizării cât mai rapide a rețelelor de comunicații electronice. Complementaritatea acțiunilor face referire în principal la următoarele elemente:

- Identificarea oportunităților de investiție, a actorilor publici responsabili și a potențialilor operatori interesați în realizarea sau dezvoltarea de rețele de comunicații electronice
- Identificarea acțiunilor necesare a fi derulate de autoritățile publice și furnizorii privați, precum și a eventualelor impedimente
- Identificarea acțiunilor eligibile la finanțare pentru fiecare din categoriile de actori (autorități publice și furnizori privați de rețele de comunicații electronice)
- Coordonarea sinergică a acțiunilor actorilor responsabili pentru implementarea, la termenele și cu resursele propuse, a proiectelor de investiții.

În cadrul parteneriatului menționat este importantă segmentarea corectă și adecvată a activităților și responsabilităților fiecărui actor implicat. Din această perspectivă este important ca furnizorii privați să beneficieze de sprijinul deschis, transparent și nediscriminatoriu al autorităților publice la infrastructura fizică necesară pentru a se putea concentra pe realizarea sau dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice. În același timp autoritățile publice vor putea percepe taxe și tarife pentru infrastructura astfel pusă la dispoziția furnizorilor din piață, asigurând resurse financiare viitoare pentru dezvoltarea în continuare a serviciilor publice.

Coordonarea și complementaritatea investițiilor publice și private în elementele necesare furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice pot avea ca rezultat dezvoltarea în continuare a acestui domeniu ca și element tractor pentru dezvoltarea socio-economică a comunităților și localităților din zonele țintă. De asemenea este important ca parametrii tehnici ai proiectelor de investiții ale autorităților publice pentru canalizație ce poate fi utilizată (și) în scopul furnizării de rețele de comunicații electronice să respecte specificațiile tehnice și funcționale necesare pentru pozarea cablurilor de comunicații fixe în condiții de siguranță publică și securitate pentru infrastructura de comunicații în sine și pentru datele clienților. Pentru aceasta este necesară comunicarea și consultarea continuă între administrația publică și mediul de afaceri, schimbul transparent de date privind investițiile ce se doresc a fi realizate și calendarul planificat pentru realizarea acestora. Pentru rețelele fixe de comunicații electronice, acolo unde nu este posibilă realizarea canalizației dedicate datorită planificărilor anterioare deficitare a proiectelor de investiții în infrastructura fizică de servicii publice, este important ca autoritățile publice să asigure, cel puțin temporar până la realizarea canalizației dedicate și acolo unde este tehnic posibil, accesul furnizorilor de rețele de comunicații electronice la canalizații existente aferente altor proiecte anterioare de investiții.

- c) Neadaptarea cadrului legislativ în vigoare, care impune chiar și pentru simple proceduri de mentenanță și reparații ale rețelelor de telecomunicații sau infrastructurilor acestora parcurgerea multor etape redundante.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură legislativă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Neadaptarea cadrului legislativ în vigoare referă în principal necesitatea autorizațiilor pentru lucrări de întreținere a rețelelor de comunicații electronice, cu un focus mai accentuat asupra lucrărilor asupra infrastructurii îngropate de rețea, dar și asupra infrastructurilor supraterane. Diversitatea și complexitatea procedurilor de autorizare între diferite autorități publice locale face ca furnizorii privați să gestioneze dosare complicate, de multe ori diferite de la instituție la instituție, pentru același tip de lucrări.

Cu toate că prevederile Legii nr. 154/2012 sunt aplicabile și în situația activităților de întreținere sau dezvoltare a rețelelor de comunicații electronice, aplicarea acestora variază de la o autoritate publică locală la alta. Similar mai sus, comunicarea publică a proiectelor de amenajare a teritoriului și de investiții, care să permită coordonarea activităților de întreținere a rețelelor nu se întâmplă întotdeauna în mod suficient de transparent pentru furnizorii de rețele de comunicații electronice pentru a putea planifica din timp proiectele de activități și resursele necesare. Dificultăți de aplicare se pot întâlni și în ceea ce privește prevederile Legii nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, în special în ceea ce privește accesul pe proprietăți private, în special în ceea ce privește accesul pe proprietăți private pentru activități de întreținere sau dezvoltare a rețelelor de comunicații electronice.

Este de dorit ca în perioada următoare, potrivit prevederilor Strategiei 5G pentru România, autorizarea lucrărilor de construcții să evolueze în direcțiile propuse, respectiv:

- simplificare, prin eliminarea complicităților inutile, clarificarea proceselor, revizuirea termenelor, transparentizare și digitalizare a activităților;
- adaptarea cerințelor de autorizare la progresul tehnologic înregistrat în materia executării lucrărilor de construcții, al miniaturizării elementelor de infrastructuri specifice 5G și al co-existenței/vecinătății rețelelor, etc.; în particular, relaxarea constrângerilor de planificare și autorizare a celulelor 5G de putere mică (micro, pico-celule), este necesară în mod obiectiv;
- reducerea eterogeneității în aplicarea regimului de autorizare, de la o localitate la alta; în particular, un manual de bune practici în aplicarea regimului de autorizare poate oferi un ghidaj necesar UAT-urilor.

Pentru aceasta, grupul de lucru interinstituțional pentru crearea unui regim de autorizare a lucrărilor de construcții favorabil rețelelor de comunicații trebuie să analizeze oportunitatea și să propună soluții de intervenție concrete privind următoarele aspecte:

- eliminarea/înlocuirea noțiunii de autorizație de construire pentru instalarea rețelelor de comunicații electronice cu noțiunea de autorizație de construire pentru instalarea infrastructurilor fizice necesare rețelelor de comunicații electronice/legiferarea unui regim special pentru autorizarea executării lucrărilor de construire/desființare pentru infrastructura de susținere a rețelelor de comunicații electronice;
- înlocuirea obligației de autorizare a construcției de rețele de comunicații electronice cu obligația de notificare în cazul instalării unor elemente de rețea simple, care se desfășoară pe arii restrânse și cu impact redus asupra mediului;

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

- simplificarea și standardizarea procedurilor de avizare a lucrărilor de intervenție cu caracter de urgență (pe stâlpi, piloni, canalizații, alte elemente);
- eliminarea obligației de a elabora PUZ; de asemenea, întocmirea de PUZ-uri în cazul construirii stațiilor de bază pentru comunicații electronice în extravilanul localităților ar trebui înlocuită de adoptarea unui regim de construire flexibil, similar liniilor de comunicații reglementat prin art. 102 din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- eliminarea cât mai rapidă a obligației de a obține autorizație de construire pentru punctele de acces pe suport radio cu acoperire restrânsă, în conformitate cu articolul 57 din Directiva (UE) 2018/1972 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de instituire a Codului european al comunicațiilor electronice;
- simplificarea regimului de autorizare pentru lucrările de reparații, reabilitări, re tehnologizări asupra elementelor de infrastructură fizică de susținere a rețelelor de comunicații, precum și pentru instalarea rețelelor și/sau infrastructurilor fizice suport ca urmare a îndeplinirii unor obligații legale sau administrative;
- diminuarea numărului (sau reglementarea unui număr fix) de avize solicitate în baza certificatului de urbanism;
- eliminarea condiționării obținerii unui aviz în funcție de emiterea unui alt aviz emis de o altă autoritate publică;
- limitarea cadrului general în care autoritățile publice locale pot stabili sau impune măsuri și/sau condiții tehnice sau comerciale privind rețelele de comunicații și infrastructura suport, cum sunt cele referitoare la: taxe cu privire la infrastructura, interdicția de amplasare a componentelor rețelei pe stâlpi, obligația de a nu construi rețele la o anumită distanță de anumite obiective;
- accesul la inventarul național al proprietăților publice, realizat similar sau în conjuncție cu operațiunile de măsurători cadastrale;
- reglementarea întârzierilor în emiterea autorizațiilor (consecințe cu privire la respectarea termenelor, introducerea instituției aprobării tacite în anumite cazuri), pentru echilibrarea regimului sancționator cu predictibilitatea;
- existența unui punct unic de depunere a documentației necesare în procesul de autorizare a infrastructurii telecom, conform prevederilor Directivei 2014/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză;
- considerarea bunelor practici din România și din alte state europene, pentru simplificarea edificării rețelelor;
- clarificarea unor noțiuni - de ex., acordul vecinilor trebuie solicitat doar de la proprietarii apartamentelor situate la ultimul etaj al scării/tronsonului, sau de la proprietarii terenurilor care au cel puțin o linie de hotar comună cu terenul pe care urmează să fie amplasate elementele rețelelor de comunicații;

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

- elaborarea unui ghid de bune practici pentru dezvoltarea infrastructurilor digitale în UAT-uri.

Rezultatele ce urmează a fi prezentate de grupul de lucru interinstituțional pentru crearea unui regim de autorizare a lucrărilor de construcții favorabil rețelelor de comunicații vor putea fi aplicabile în urma reglementării adecvate întregului ciclu de viață al rețelelor de comunicații electronice și tuturor activităților specifice acestora.

Totodată, în septembrie 2022 a fost aprobată în Consiliul Consultativ modificarea deciziei ANCOM nr. nr. 997/2018 privind tarifele maxime care pot fi percepute pentru exercitarea dreptului de acces pe, deasupra, în sau sub imobilele proprietate publică. Decizia face parte din eforturile depuse de ANCOM de revizuire a legislației naționale cu scopul armonizării cu prevederile Legii nr. 198/2022 pentru transpunerea Codului European al Comunicațiilor Electronice. De asemenea, în octombrie 2022 a intrat în vigoare Ordinul ministrului dezvoltării, lucrărilor publice și administrației, al ministrului cercetării, inovării și digitalizării și al președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 2.371/21.361/3.765/2022 pentru aprobarea reglementării tehnice „Canalizații de telecomunicații (CTc). Fibră optică. Proiectare, execuție, utilizare, întreținere și verificare, indicativ RTC 5-2022”, care prezintă cerințele tehnice necesare pentru proiectarea, execuția, utilizarea și întreținerea canalizațiilor de telecomunicații (CTc) - infrastructură fizică suport pentru rețelele de comunicații electronice, destinate tuturor furnizorilor de servicii de comunicații electronice și altor entități, astfel încât activitatea să se realizeze în circumstanțe previzibile, respectând practica inginerescă, siguranța publică și protecția mediului, în contextul legislației naționale și europene. Reglementarea tehnică se aplică numai canalizațiilor exterioare, nu se aplică și la interiorul clădirilor.

- d) Anumite Consilii Județene nu au capacitatea tehnică și organizatorică necesară pentru emiterea certificatului de urbanism la termen și nu dețin specialiști ITC suficienți, necesari înțelegerii diferențelor tehnologice între proiectele propuse, aspect care conduce inevitabil la solicitarea tuturor avizelor posibile, nu numai a celor obiectiv necesare, în procesul de obținere a autorizațiilor de construire.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură mixtă, atât administrativă, cât și tehnică.

Din consultările publice realizate a rezultat ca și potențială disfuncționalitate lipsa capacității tehnice și de resursă umană specializată pentru emiterea certificatelor de urbanism pentru lucrările de realizare, dezvoltare sau întreținere a rețelelor de comunicații electronice.

Documentul reprezentat de certificatul de urbanism are un rol foarte important în procedurile de autorizare a lucrărilor de realizare, dezvoltare sau întreținere a rețelelor de comunicații electronice, stând la baza unui număr variabil de avize solicitate de autoritățile publice locale în procedurile de autorizare. Propunerea unor măsuri de reducere sau reglementare a unui număr fix de avize solicitate în baza certificatului de urbanism pentru realizarea sau dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice face parte din obiectivele grupului de lucru interinstituțional pentru crearea unui regim de autorizare a lucrărilor de construcții favorabil rețelelor de comunicații. Propunerea Codului amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor, aflat încă în dezbatere publică, conține o serie de prevederi privind simplificarea

procedurilor de autorizare a lucrărilor de realizare, dezvoltare sau întreținere a rețelelor de comunicații electronice, însă acestea nu sunt aplicabile până la intrarea în vigoare a actului legislativ.

Codul amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor ar putea rezolva însă numai problema simplificării procedurilor administrative, lăsând însă deschisă problema dimensiunii limitate a resursei umane specializate în tehnologii specifice rețelelor de comunicații electronice. Unul din factorii care ar fi putut suplini capacitatea tehnică și organizatorică necesară pentru emiterea certificatului de urbanism ar fi putut fi reprezentat de asociații de dezvoltare intercomunitară, constituite în condițiile art. 36 al legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, care să aibă ca scop furnizarea în comun a serviciilor publice privind planificarea urbană și teritorială, eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire, pentru dezvoltarea durabilă a comunităților, inclusiv pentru realizarea, dezvoltarea sau întreținerea rețelelor de comunicații electronice. Un alt factor care ar fi putut sprijini acest proces dar nu este implementat cu toate că se regăsește în prevederile Strategiei Naționale Agenda Digitală pentru România 2020, este reprezentat de organizarea și operaționalizarea, la nivelul autorităților administrației publice locale, a birourilor unice în domeniul autorizării construirii (tip one stop shop) organizate conform art. 45 din legea 50/1991. O altă măsură care încă nu se regăsește aplicată vizează utilizarea de instrumente de gestiune a teritoriului în format digital, standardizat și publicarea acestora pe geoportaluri naționale inclusiv în ceea ce privește rețelele de comunicații electronice fixe și mobile, precum și infrastructurile fizice aferente acestora.

Totodată, după cum am precizat deja, ANCOM depune eforturi substanțiale de revizuire a legislației naționale cu scopul armonizării cu prevederile Legii nr. 198/2022 pentru transpunerea Codului European al Comunicațiilor Electronice. De asemenea, a intrat în vigoare în octombrie 2022 reglementarea tehnică privind canalizațiile de telecomunicații. Reglementarea tehnică se aplică numai canalizațiilor exterioare, nu se aplica și la interiorul clădirilor și este de așteptat să vină în sprijinul suplinirii deficitului de expertiză tehnică necesară pentru derularea procedurilor de autorizare a rețelelor de comunicații electronice.

- e) Lipsa uniformității tarifelor impuse de autoritățile locale în sarcina operatorilor de telecomunicații, unele tarife fiind dezavantajoase și fiind prezente dificultăți la utilizarea infrastructurii sau în tranzitarea proprietăților private care au probleme cu sistemul cadastral la nivel de intabulare.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură administrativă.

Legea nr. 154/2012 privind regimul infrastructurii rețelelor de comunicații electronice, publicată în Monitorul Oficial nr. 680 din 1 octombrie 2012, stabilește condițiile în care se realizează accesul pe proprietatea publică sau privată în vederea instalării, întreținerii, înlocuirii ori mutării rețelelor de comunicații electronice sau a elementelor de infrastructură necesare susținerii acestora, modul de utilizare partajată a elementelor de infrastructură, precum și unele măsuri privind construirea de rețele de comunicații electronice.

Legea nr. 159/2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice, stabilește:

- accesul pe proprietatea publică sau privată în vederea construirii, instalării, întreținerii, înlocuirii ori mutării rețelelor de comunicații electronice sau a elementelor de infrastructură fizică necesare susținerii acestora;
- accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la infrastructura fizică a operatorilor de rețea;
- măsurile privind construirea de rețele de comunicații electronice și pentru facilitarea și stimularea extinderii acestora prin reducerea costurilor asociate acestei extinderi.

De asemenea, după cum am precizat deja, în septembrie 2022 a fost aprobată în Consiliul Consultativ modificarea deciziei ANCOM nr. nr. 997/2018 privind tarifele maxime care pot fi percepute pentru exercitarea dreptului de acces pe, deasupra, în sau sub imobilele proprietate publică. Decizia face parte din eforturile depuse de ANCOM de revizuire a legislației naționale pentru armonizarea cu prevederile Legii nr. 198/2022 pentru transpunerea Codului European al Comunicațiilor Electronice. De asemenea, în octombrie 2022 a intrat în vigoare reglementarea tehnică privind canalizațiile exterioare de telecomunicații. Reglementarea tehnică vine să standardizeze cerințele funcționale și tehnologice ale canalizațiilor pentru rețelele de comunicații electronice, simplificând astfel procedurile tehnice de realizare, procedurile administrative de autorizare și reducând astfel și costurile de implementare.

Cu toate acestea, în funcție de atractivitatea comercială a zonei de interes pentru realizarea, dezvoltarea sau întreținerea de rețele de comunicații electronice, tarifele impuse de autoritățile publice în sarcina furnizorilor de rețele pentru accesul pe, sub sau deasupra proprietăților publice poate deveni împovărător pentru furnizorii de rețele. Situații similare apar și în ceea ce privește accesul pe proprietățile private, unde tarifele de găzduire și acces pot fi împovărătoare pentru furnizorii de rețele de comunicații electronice, creșterile de costuri propagându-se pe lanțul de furnizare a serviciilor și diminuând rentabilitatea și sustenabilitatea afacerilor.

- f) Operatorii sunt descurajați să lucreze cu instituțiile în proiecte de infrastructură din cauza procedurilor de achiziție publică, criteriile de calificare fiind prea ridicate.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură mixtă, atât administrativă, cât și tehnică.

Tot din procedurile de consultări cu autoritățile publice și mediul de afaceri a reieșit faptul că în multe situații furnizorii privați de infrastructură și servicii de comunicații electronice întâmpină dificultăți de calificare la criteriile aplicate de autoritățile publice în diferitele proiecte și achiziții publice, în eventuale forme de parteneriat public-privat pentru implementarea proiectelor de rețele de comunicații electronice sau în procedurile de selecție a beneficiarilor măsurilor de intervenție publică în piață. Disfuncționalitatea în acest caz ține atât de criteriile ridicate impuse de autoritățile publice în diversele proceduri administrative, cât și de capacitatea limitată a furnizorilor mici de comunicații electronice în a răspunde acestor cerințe. Remedierea deficiențelor de expertiză atât la nivelul administrației publice, dar în special la nivelul unei piețe competitive ridică dificultăți substanțiale mai ales pentru furnizorii mici de rețele și servicii de comunicații electronice, fiind necesară o abordare sistemică a problemelor.

- g) Intervenția statului în zonele de eșec al pieței, acolo unde sunt necesare Investițiile în domeniul infrastructurilor de telecomunicații, în special în zonele cu densitate redusă de

potențiali clienți (unele zone rurale și/sau cu relief dificil) și care nu prezintă interes din punct de vedere economic pentru agenții economici din domeniu.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură comercială.

România, precum toate statele membre UE, are deja un istoric de succes în realizarea intervențiilor publice în domeniul comunicațiilor electronice, în special asupra zonelor gri sau albe. Accesul dificil la comunități izolate sau interesul comercial limitat al pieței pentru zone cu comunități dezavantajate sunt principalele cauze ale eșecului de piață, pentru care autoritățile publice responsabile din statele membre UE au decis, cu suportul deplin al Comisiei Europene, stabilirea mijloacelor de intervenție publică și modalitățile de aplicare. Este important ca intervențiile publice ale statului în zonele de eșec al pieței să fie realizate în domeniul investițiilor în infrastructura de comunicații electronice (rețele de comunicații) și infrastructura fizică suport necesară (canalizație, stâlpi, piloni, alte construcții) în condiții de transparență, acces proporțional și nediscriminatoriu, precum și costuri reduse pentru furnizorii de rețele și servicii interesați. Este de asemenea important ca intervențiile publice să se limiteze la investiții în infrastructură și nu în servicii de comunicații electronice cu excepția unor situații excepționale unde nu există altă posibilitate din partea pieței.

- h) Diferențele între regiuni privind existența zonelor albe/gri și a lărgimilor de bandă utilizate nu este strâns legată doar de tehnologii cât de diferențele de ordin socio-economic și de relief.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură comercială.

Potrivit datelor ANCOM de la nivelul anului 2021, în România există 6967 de localități cu acces la rețele fixe de bandă largă ultrarapidă și alte 6769 de localități neacoperite sau acoperite cu rețele care permit viteze de download mai mici, după cum urmează:

- 2056 de localități în care utilizatorii finali persoane fizice / gospodării au acces doar la rețele fixe de bandă largă rapidă (viteză de download între 30 Mbps și 100 Mbps), eventual rețele fixe de bandă largă de bază (viteză de download între 2 Mbps și 30 Mbps)
- 2371 de localități în care utilizatorii finali persoane fizice / gospodării au acces doar la rețele fixe de bandă largă de bază (viteză de download între 2 Mbps și 30 Mbps)
- 2342 de localități în care utilizatorii finali persoane fizice / gospodării nu au acces la nicio rețea publică fixă de comunicații electronice de bandă largă.

Prin Planul Național de Recuperare și Reziliență al României sunt avute în vedere a beneficia de conectivitate de minim 100 Mbps un număr de 170000 - 190000 de gospodării și un număr de 1300 - 1450 de inductori socio-economici. Putem afirma că România și-a propus ținte de conectivitate foarte ambițioase pentru orizontul de timp 2025, respectiv 2030, fiind necesare eforturi semnificative din partea autorităților publice și mediului de afaceri pentru atingerea acestor obiective. Una din variantele pe care o avem în vedere, după cum am prezentat deja, este realizarea unui parteneriat solid între autoritățile publice și mediul privat pentru acoperirea integrală cu conectivitate de lărgime de bandă a zonelor albe și gri, care trebuie să cuprindă măsuri de natură administrativă (precum simplificarea procedurilor administrative de autorizare rețelelor și a lucrărilor necesare, standardizare, etc), de finanțare (precum intervenții publice

asupra zonelor albe sau gri) dar și din partea mediului de afaceri (precum asigurarea resurselor tehnologice și umane necesare).

Accesul dificil la comunități izolate sau interesul comercial limitat al pieței pentru zone cu comunități dezavantajate sunt principalele cauze ale eșecului de piață. Diversitatea reliefului din România și diferențele semnificative de relief între regiunile țării au făcut ca la nivelul acestora din urmă segmentul de comunicații electronice să se dezvolte diferit. În general zonele mai joase au beneficiat de o implementare mai facilă a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, în special în ceea ce privește rețelele fixe. Cu cât o zonă se situează în relief mai înalt sau mai accidentat, cu atât va fi mai greu accesibilă pentru implementarea rețelelor de comunicații electronice. În funcție de dificultățile de acces, infrastructurile de comunicații mobile pot fi mai potrivite reliefului accidentat sau înalt. Aceste aspecte fac ca comunitățile din zonele înalte sau cu acces dificil să fie marcate de un acces limitat la infrastructuri de comunicații electronice.

Un alt aspect important din perspectiva diferențelor de lățimi de bandă și numărului de zone gri sau albe este reprezentat de condițiile socio-economice ale fiecărei zone, manifestate în general la nivel de județ și care se reflectă în bunăstarea locuitorilor și a localităților/comunităților din aceste zone. Diferențele de bunăstare nu sunt neapărat condiționate de relief, localități cu comunități dezavantajate fiind regăsite în toate regiunile și în general independent de relief. Există, totuși, unele excepții date de zone cu acces dificil (ex: zone muntoase accidentate, Delta Dunării) și care în plus găzduiesc și comunități dezavantajate, cu un nivel redus de bunăstare. Este important ca autoritățile publice să asigure accesul transparent, proporțional și nediscriminatoriu la finanțare pentru furnizorii de rețele de comunicații, precum și la datele care permit identificarea corectă a zonelor albe sau gri aferente fiecărei zone, precum și nevoii reale de conectivitate a acestora.

- i) Lipsa acoperirii și distribuției uniforme a serviciului de telecomunicații mobile în unele zonele cu acces dificil.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură comercială.

Disfuncționalitatea, evidențiată în cadrul sesiunilor de consultare cu piața, este strâns legată de cele anterioare, în sensul dificultăților de acoperire cu conectivitate mobilă în unele zone cu acces dificil - zone muntoase accidentate, Delta Dunării. În funcție de tipul de relief, semnalul mobil poate fi transmis omnidirecțional, multidirecțional sau numai unidirecțional. În zonele joase semnalul mobil poate fi transmis în orice direcție este necesar, în timp ce în zonele înalte și cu relief accidentat direcțiile de transmitere a semnalului radio devin limitate. O parte semnificativă a gospodăriilor din zonele albe sau gri sunt situate în zone cu acces dificil și, pe cale de consecință, măsurile de intervenție publică ce vor fi abordate de autoritățile publice, în acord și cu Strategia 5G pentru România și obiectivele de conectivitate asumate la nivel comunitar, trebuie să aibă în vedere acoperirea întregii populații cu conectivitate mobilă până la finalul anului 2025.

- j) Numărul de furnizori de internet este într-o scădere ușoară.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură comercială.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Dinamica naturală a pieței concretizată în consolidarea acesteia, coroborată cu alți factori precum efectele comerciale date de pandemia Covid-19, criza logistică și criza energetică ce este în desfășurare, au ca rezultat scăderea numărului de furnizori de rețele și servicii de comunicații electronice în România, dar și în majoritatea celorlalte state membre ale Uniunii Europene. Fenomenul în sine este de așteptat să nu reprezinte un impediment semnificativ în funcționarea normală a domeniului comunicațiilor electronice. Din contră, dacă piața rețelelor de comunicații electronice este de așteptat să se consolideze în continuare, domeniul furnizării de servicii de comunicații electronice este de așteptat să crească substanțial. Aceleași comportamente ale pieței sunt de așteptat și în piețele naționale ale celorlalte state membre, accentuate de efectele crizei energetice pe care Uniunea Europeană o traversează. Drept urmare apreciem că obiectivele de conectivitate asumate la nivel național și comunitar, precum și măsurile de intervenție publică destinate facilitării atingerii acestor obiective, nu vor fi influențate negativ de reducerea anuală ușoară a numărului de furnizori de rețele de comunicații electronice raportat de ANCOM. Cu toate acestea, analize suplimentare sunt necesare a fi avute în vedere pentru a evidenția modul în care dinamica naturală a pieței și factorii externi care o afectează pot influența rezultatele așteptate ale intervențiilor publice în domeniul conectivității broadband fixe și mobile.

- k) Condițiile dificile de intrare pe piața cu amănuntul a serviciilor de calitate superioară. În prezent, un operator nou are două alternative: fie să achiziționeze la nivel de gros servicii de acces de la operatorul prezent fie să-și construiască propria rețea.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură comercială.

Disfuncționalitatea, semnalată de către unii operatori în cadrul sesiunilor de consultare publică, reflectă maturitatea pieței naționale de comunicații electronice atât fixe, cât și mobile. Un alt aspect ce trebuie evidențiat este concentrarea serviciilor furnizorilor pe zone cu comunități prospere, ce beneficiază de interes comercial ridicat. Un interes limitat sau chiar inexistent este adresat zonelor albe sau gri, cu comunități dezavantajate sau acces dificil. Cu toate că în prezent oferă oportunități limitate, este de așteptat ca în viitor zonele albe sau gri să poată asigura un interes comercial crescut, promovat chiar de mijloacele de conectivitate realizate prin măsurile de intervenție publică din domeniul comunicațiilor electronice. În implementarea intervențiilor publice în zonele albe sau gri autoritățile responsabile trebuie, totuși, să aibă în considerare sustenabilitatea operatorilor economici care doresc să acceseze finanțări nerambursabile pentru furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice.

- l) Condiții concurențiale artificiale create de unii operatori: refuzul de furnizare a informațiilor privind resursele disponibile, informare incompletă despre trasee refuzul de a asigura colaborarea tehnică, solicitarea unor costuri ridicate de conectare etc.) prin care se împiedică sau se întârzie intrarea pe piață a altor operatori interesați de aceeași zonă.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură comercială.

Legislația națională în vigoare, în particular Legea nr. 154/2012, stabilește dreptul furnizorilor de rețele de comunicații electronice de a negocia cu persoanele care dețin sau controlează elemente de infrastructură acorduri de utilizare partajată a infrastructurii, obligația de utilizare partajată a infrastructurii putând fi impusă atunci când este necesar în vederea protecției

mediului, a igienei și a sănătății publice sau a ordinii publice ori atunci când este necesar pentru îndeplinirea unor cerințe specifice de urbanism sau de amenajare a teritoriului. De asemenea, se stabilește rolul ANCOM de mediator în cazul în care nu se ajunge la un acord în termen de două luni de la data primirii unei solicitări ferme de negociere sau în cazul refuzului de negociere. În virtutea prevederilor legii ANCOM acționează cu respectarea principiului proporționalității, putând impune unei persoane care deține sau controlează elemente de infrastructură obligația de a permite unui furnizor de rețele de comunicații electronice utilizarea acestor elemente, inclusiv clădiri ori intrări în clădiri, cablaje din clădiri, piloni, antene, turnuri și alte construcții de susținere, canale, conducte, camere de vizitare și cabinete, precum și elemente de rețea pasive, în vederea instalării, întreținerii, înlocuirii sau mutării rețelelor de comunicații electronice, acolo unde este posibil din punct de vedere tehnic și fezabil economic. Cu toate acestea pot exista situații în care relațiile dintre operatorii economici să fie dificil de gestionat și soluționat. Una din măsurile pe care autoritățile publice le pot lua pentru a facilita menținerea unor relații economice corecte în condiții de liberă concurență în piața rețelelor și serviciilor de comunicații electronice este reprezentată de transparența deciziei și a informațiilor privind reglementarea, monitorizarea și controlul pieței, precum și mijloacele de intervenție publică ce urmează a fi implementate. Alte măsuri publice posibile sunt reprezentate de standardizarea documentelor și plafonarea tarifelor ce pot afecta relațiile comerciale și libera concurență în piață.

- m) Obstacole comerciale care au condus la încetinirea ratei de penetrare a conexiunilor de acces la internet în bandă largă, precum: existența unui număr redus al calculatoarelor personale, gradul redus de alfabetizare informațională/digitală a populației sau valoarea scăzută a veniturilor în unele gospodării.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură socio-economică.

Avansul tehnologic rapid și trecerea de la puterea de calcul locală la procesarea în tehnologii cloud computing fac ca dinamica pieței de echipamente de calcul să cunoască schimbări importante. În timp ce numărul de calculatoare desktop sau laptop scade constant, numărul de echipamente mobile de calcul de tipul telefoanelor smart și tabletelor crește fără oprire. Această dinamică se vede inclusiv în evoluția pieței comunicațiilor electronice, unde numărul de conexiuni fixe tinde să se reducă ușor în timp ce numărul de conexiuni mobile crește în tandem cu numărul de terminale mobile inteligente. Cu toate acestea este de așteptat ca piața comunicațiilor electronice fixe să nu sufere modificări negative semnificative ci din contră, previziunile sunt de reluare a creșterii datorită numărului din ce în ce mai mare de aparate electronice și electrocasnice inteligente și conectate la Internet. Astfel, numărul de echipamente conectate la Internet este de așteptat să crească, necesitând conexiuni din ce în ce mai performante capabile să deservească lățimi de bandă din ce în ce mai mari. Drept urmare, apreciem că disfuncționalitatea evidențiată de către operatori în procedurile de consultare publică vor avea numai un efect temporar, tendința generală fiind de creștere a numărului de conexiuni fixe și lățimilor de bandă care să acomodeze funcționalități tot mai consumatoare de resurse, în special în mediul rural și urban mic, cu un focus mai accentuat pe zonele albe sau gri.

- n) Influență directă a segmentului de vârstă, situației socio-profesionale și rezidenței în mediul urban asupra gradului de interes pentru serviciile de bandă largă.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură socio-economică.

După cum am precizat deja, avansul tehnologic rapid și migrarea din ce în ce mai accentuată către procesarea de date în cloud aduc modificări importante asupra tuturor piețelor IT&C și conexe acestora. De asemenea, dinamica socio-economică a populației în funcție de mediul de domiciliu sau rezidență - respectiv urbanul mare, urbanul mic sau rural, o categorie distinctă fiind reprezentată de zonele albe sau gri cu comunități dezavantajate sau acces dificil -, în funcție de vârstă, manifestă schimbări în interesul pentru tehnologie. Astfel, populația tânără utilizează din ce în ce mai mult tehnologiile mobile de calcul (telefoane smart, tablete, coroborat cu utilizarea tehnologiilor cloud computing), în timp ce populația matură și vârstnică asigură o utilizare mixtă a tehnologiilor mobile de calcul și tehnologiilor clasice (calculatoare desktop sau laptop). Dinamica terminalelor de calcul și numărului de conexiuni de date în mediul profesional nu a suferit încă schimbări semnificative, previziunile fiind de concordanță cu dinamica mediului profesional în sine, respectiv când numărul de companii suferă modificări, numărul de terminale mobile și clasice de calcul, precum și numărul de conexiuni de date suferă modificări similare. Totuși, este de așteptat ca piața comunicațiilor electronice fixe să nu sufere modificări negative semnificative ci din contră, previziunile sunt de reluare a creșterii datorită numărului din ce în ce mai mare de aparate electronice și electrocasnice inteligente și conectate la Internet. Astfel, numărul de echipamente conectate la Internet este de așteptat să crească pe toate segmentele de vârstă și mediu de domiciliu/rezidență, necesitând conexiuni din ce în ce mai performante capabile să deservească lărgimi de bandă din ce în ce mai mari. Drept urmare, apreciem că disfuncționalitatea evidențiată de către operatori în procedurile de consultare publică va avea numai un efect temporar, tendința generală fiind de creștere a numărului de conexiuni fixe și lărgimilor de bandă care să acomodeze funcționalități tot mai consumatoare de resurse, în special în mediul rural și urban mic, cu un focus mai accentuat pe zonele albe sau gri.

- o) Atractivitate scăzută către serviciile de bandă largă în mediul rural al regiunilor Vest și București-Ilfov.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură socio-economică.

Îmbătrânirea populației și saturarea timpurie a pieței cu servicii de calitate ridicată în urbanul mare și alte zone dezvoltate ale țării fac ca interesul populației pentru tehnologiile noi, mai performante, să nu aibă creșteri importante. Totuși, este de așteptat ca piața comunicațiilor electronice fixe să nu sufere modificări negative semnificative ci din contră, previziunile sunt de reluare a creșterii datorită numărului din ce în ce mai mare de aparate electronice și electrocasnice inteligente și conectate la Internet. Astfel, numărul de echipamente conectate la Internet este de așteptat să crească pe toate segmentele de vârstă și mediu de domiciliu/rezidență - cu un accent crescut pe satisfacerea cererii de servicii performante în creștere în mediul rural și necesarului de acoperire în zonele albe sau gri cu comunități dezavantajate sau acces dificil, necesitând conexiuni din ce în ce mai performante capabile să deservească lărgimi de bandă din ce în ce mai mari. Drept urmare, apreciem că disfuncționalitatea evidențiată de către operatori în procedurile de consultare publică va avea numai un efect temporar, tendința generală fiind de creștere a numărului de conexiuni fixe și lărgimilor de bandă care să acomodeze funcționalități tot mai consumatoare de resurse, inclusiv odată cu schimbările de generație.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

- p) Deficit de absolvenți de studii medii cu profil tehnic (clienți-țintă pentru furnizarea serviciilor de internet de mare viteză dar și o sursă de forță de muncă pentru operatorii de telecomunicații) în regiunile București-Ilfov, Vest și Sud-Vest.

Disfuncționalitatea face parte din categoria disfuncționalităților de natură socio-economică.

Modificările continue din ultimele 2 decenii în sistemul de învățământ, desființarea pentru o perioadă lungă de timp a școlilor profesionale și de specialitate precum și concentrarea exagerată pe învățământul generalist în detrimentul celui vocațional au dus la dispariția unor generații întregi de specialiști în special în domeniile tehnologice. Suplimentar, libera circulație a persoanelor în interiorul Uniunii Europene a adus un impact negativ suplimentar la adresa disponibilității și interesului tinerilor pentru locuri de muncă tehnice în interiorul granițelor. O serie de alți factori socio-economici au influențat suplimentar interesul și disponibilitatea companiilor pentru a investi în pregătirea profesională a unor specialiști care apoi pot migra către alte companii sau piața comunitară a muncii. Costurile ridicate de specializare a resursei umane de asemenea, au influențat negativ disponibilitatea forței de muncă. Remedierea acestei disfuncționalități se va dovedi dificilă în contextul dinamicii ridicate a pieței muncii, necesitând eforturi atât din partea mediului privat, cât și din partea autorităților publice. În acest sens, este necesar ca mediul privat să asigure resursa umană care poate fi specializată, împreună cu disponibilități de resurse materiale și financiare pentru procesele de instruire. Pe de altă parte, autoritățile publice pot aduce un aport în acest proces prin includerea, în schemele de intervenție publică, a unor componente de instruire care să sprijine beneficiarii de finanțare din mediul privat în atingerea obiectivelor de proiect propuse, precum și a obiectivelor strategice de conectivitate pentru anul 2025 și anul 2030.

6. Surse de finanțare identificate

În prezent, România încă implementează proiecte de conectivitate electronică finanțate din fonduri structurale prin apelurile din Programul Operațional Competitivitate 2014-2020. De asemenea, la 27.09.2021 Comisia Europeană a aprobat Planul Național de Redresare și Reziliență 2021-2026, iar ulterior a fost finalizată aprobarea la nivel comunitar a programelor de finanțare structurală pentru perioada 2021-2027. În continuare, evidențiem sursele de finanțare care apreciem că pot fi accesate pentru implementarea obiectivelor propuse în documentul de politică publică ce face obiectul prezentului contract:

6.1. Programul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)

Potrivit documentelor analizate, PNRR reprezintă principalul mijloc de finanțare pentru perioada următoare în domeniul comunicațiilor electronice, așa cum prevede acesta la Componenta 7 - Transformare digitală, punctul B - conectivitate digitală. Potrivit Componentei 7 Transformare Digitală din cadrul PNRR, una din principalele probleme pe care România le întâmpină în ceea ce privește conectivitatea digitală, o reprezintă "persistența decalajului digital între zonele urbane și cele rurale, acoperirea cu 4G (85%) semnificativ mai mică decât media UE (96%). Unul dintre factorii principali care contribuie la lipsa investițiilor operatorilor telecom pentru construcția de rețele îl reprezintă barierele legislative în domeniul autorizațiilor de construire și al utilizării infrastructurilor fizice existente, care majorează necesarul investițiilor și reduce

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

atractivitatea comercială a acoperirii anumitor zone geografice. Alți factori care contribuie la o cerere scăzută de internet îl reprezintă competențele digitale insuficiente, precum și gradul scăzut de digitalizare al sistemului public și al întreprinderilor."

Capitolul B. Conectivitate digitală din cadrul Componentei 7 a PNRR prevede o serie de acțiuni ce trebuie realizate pentru atingerea obiectivelor Strategiei Societății Gigabit până în anul 2025, respectiv:

- ❖ R2. Tranziția către atingerea obiectivelor de conectivitate UE 2025 și stimularea investițiilor private pentru dezvoltarea rețelelor de foarte mare capacitate.

Acțiune de tip Reformă, cu termen limită 30.09.2023.

Obiectivul acestei acțiuni îl reprezintă adoptarea Legii de transpunere a Codului European al Comunicațiilor Electronice cu prevederi care să faciliteze autorizarea lucrărilor de construcții și realizarea investițiilor în infrastructuri și rețele telecom, Legii 5G, accelerarea introducerii pe scară largă, la nivel național, a rețelelor 5G, în conformitate cu reglementările de securitate, și acoperirea în bandă largă a zonelor albe (localități rurale marginase, localități izolate, zone locuite defavorizate etc.).

Obiectivul a fost atins deja, ANCOM fiind în prezent în proces de revizuire a cadrului legislativ și normativ național pentru armonizarea cu prevederile noii legi.

- ❖ I11. Implementarea unei scheme de sprijinire a utilizării serviciilor de comunicații prin diferite tipuri de instrumente pentru beneficiari, cu accent pe zonele albe (Alocare 94 mil. euro).

Acțiune de tip investiție, cu termen limită 31.12.2025.

Investiția I11 beneficiază de o alocare de 94 mil. Euro pentru implementarea unei scheme de sprijin direct al furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice.

Obiectivul general al acestei acțiuni îl reprezintă acoperirea cu servicii de acces la internet de mare viteză, la punct fix a aproximativ 945 de localități (sate, inclusiv zonele locuite defavorizate precum cartierele marginase urbane sau rurale neacoperite de servicii de date sau așezările informale) în care, conform datelor ANCOM, piața nu poate livra astfel de servicii prin forțe proprii, în limita a 80 milioane de Euro, la nivel național.

În implementarea acțiunii au fost identificate două măsuri de investiții prioritare:

Prioritate absolută (P1), localități rurale complet albe, nedeservite cu rețele fixe, dar în care există cerere latentă și/sau inductori socio-economici (școală, grădiniță, dispensar, instituție publică etc.). Este vorba în principal de localități rurale de mici dimensiuni (min. 50 locuitori/20 gospodării), în condiții geografice deosebite (de exemplu, rural îndepărtat, enclavizat, geografie atipică etc.). Prezența în aceste localități a unor inductori socio-economici nedeserviți de internet, reprezintă o mare pierdere de bunăstare socială/pentru perspectivele de dezvoltare a respectivei comunități, precum și indicii rezonabile privind relevanța și consistența cererii de internet de mare viteză. Estimăm minim 200-250 de astfel de localități.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Prioritate subiacentă (P2), localități rurale insuficient deservite cu rețele fixe, în care vitezele nu pot fi îmbunătățite prin forțele piețelor, conform datelor ANCOM și pe baza angajamentelor rezonabile de investiții ale operatorilor. Estimăm minim 540 - 590 de astfel de localități.

În cadrul investiției I11 nu vor fi eligibile pentru finanțare localitățile pentru care vor exista planuri credibile de dezvoltare a unei rețele fixe de mare viteză în următorii 3 ani. Următoarele categorii de investiții vor fi finanțate prin Investiția I11:

- ❖ infrastructură pasivă (stâlpi, canalizație subterană etc.) + elemente de rețea activă;
- ❖ segment de distribuție (backhaul) + segment de acces (last mile);
- ❖ realizarea unei rețele noi sau modernizarea unei rețele existente.

De asemenea, investiția I11 are următoarele obiective specifice:

- ❖ acoperirea cu internet de mare viteză a aprox. 30.000 - 40.000 de gospodării rurale îndepărtate, precum și a 200 - 250 de inductori socio-economici, care ar fi rămas neacoperite cu niciun fel de rețea în absența intervenției;
- ❖ îmbunătățirea acoperirii la internet pentru aproximativ 80.000 - 90.000 de gospodării rurale, precum și a 500 - 600 de inductori socio-economici, care nu ar putea beneficia de upgrade în absența intervenției;
- ❖ conectarea la internet de mare viteză a 600 de inductori socio-economici suplimentari și a 60.000 de gospodării (estimare take-up);
- ❖ va fi realizată conectare la internet de mare viteză (viteza minimă de cel puțin 100 Mbps actualizabilă, în rețelele de tip FTTB / H și / sau 5G).

Este de așteptat ca investiția să aibă un efect direct asupra obiectivelor propuse prin prezenta achiziție, prin crearea unei oportunități de finanțare pentru furnizorii de rețele și servicii de comunicații electronice.

❖ I15. Crearea de noi competențe de securitate cibernetică pentru societate și economie

Acțiune de tip investiție cu termen final 30.06.2026.

Investiția I15 beneficiază de o alocare de 25 mil. Euro.

Obiectivele investiției sunt:

- ❖ Crearea unui "set de instrumente" pentru creșterea competențelor în materie de securitate cibernetică cu aplicabilitate în domeniile prioritare ale economiei și societății.
- ❖ Dezvoltarea unui portofoliu de servicii de pregătire profesională în materie de securitate cibernetică specific pentru absolvenți și studenți

În cadrul investiției sunt avute în vedere două sub-activități:

- I. Dezvoltarea unui portofoliu de servicii de pregătire profesională în materie de securitate cibernetică specific pentru absolvenți și studenți.

Obiective intermediare:

- elaborarea unei curricule în domeniul securității cibernetice ținut în principal la nivel pre-universitar și universitar
- instruirea unui număr cuprinzător de instructori la nivel train the trainers (academice, guvernamentale, business)
- colaborarea cu ENISA și Comisia Europeană în procesul de instruire, ținut în principal la nivel pre-universitar și universitar
- instruirea a cel puțin 4000 de profesori din România în domeniul securității cibernetice ținut în principal la nivel pre-universitar și universitar și a cel puțin 25 profesori din UE
- acreditarea furnizorilor de instruire în domeniul securității cibernetice ținut în principal la nivel pre-universitar și universitar

II. Crearea unui set de instrumente pentru creșterea competențelor în materie de securitate cibernetică cu aplicabilitate în domeniile prioritare ale economiei și societății.

Setul de instrumente va putea fi dezvoltat la nivel național și apoi pus la dispoziție gratuit către operatorii economici (mai ales întreprinderile mici și mijlocii) sau organele administrației publice centrale și locale.

Este de așteptat ca acțiunea să nu aibă un efect direct asupra obiectivelor propuse prin prezenta achiziție, ci un efect indirect asupra cererii de rețele și servicii de comunicații electronice de înaltă calitate.

❖ 116. Program de formare de competențe digitale avansate pentru funcționarii publici.

Acțiune de tip investiție cu termen final 30.06.2026.

Investiția beneficiază de o alocare de 20 mil. Euro.

Obiectivul investiției îl reprezintă instruirea personalului din administrația publică pentru asigurarea creșterii nivelului competențelor digitale în administrația publică din România contribuind astfel la succesul măsurilor de digitalizare a serviciilor publice pentru și a operațiunilor interne ale administrației și permiterea creșterii eficienței și rezilienței instituționale.

Dezvoltarea competențelor digitale avansate se va realiza pentru un număr de 30.000 persoane (aprox.20% din corpul funcționarilor publici). De asemenea vor fi derulate programe de formare de leadership și talent management în contextul digitalizării pentru 2.500 funcționari publici de conducere (aprox. 25% din totalul acestora).

Este de așteptat ca acțiunea să aibă un efect direct asupra obiectivelor propuse prin prezenta achiziție, prin îmbunătățirea serviciilor publice de autorizare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, precum și a lucrărilor necesare realizării, dezvoltării și întreținerii acestora.

❖ 17. Scheme de finanțare pentru biblioteci pentru a deveni hub-uri de dezvoltare a competențelor digitale.

Acțiune de tip investiție cu termen final 30.06.2026.

Investiția beneficiază de o alocare de 37 mil. Euro.

Obiectivele investiției sunt:

- ❖ Crearea unei rețele sustenabile și scalabile, cu acoperire națională care să devină HUB-uri de dezvoltare de competențe digitale în comunitățile locale orientate pe dezvoltarea competențelor de bază și asigurarea unor servicii accesibile de formare unor categorii marginalizate prin transformarea rețelei de biblioteci, în prezent sub-utilizate.
- ❖ Modernizarea și extinderea a 105 de biblioteci dintre care 5 sedii centrale de biblioteci județene și 100 biblioteci rurale sau municipale.
- ❖ Actualizarea/realizarea parcului de calculatoare și echipamente tehnice în 1030 de biblioteci.
- ❖ Deschiderea de MakerSpace-uri în 10 de biblioteci județene sau municipale precum și spații pentru Biblioteci de lucruri în 100 de biblioteci municipale, orașenești sau rurale. Dezvoltarea de sesiuni de instruire pentru utilizarea echipamentelor aferente.
- ❖ Instruirea a 1100 de bibliotecari.
- ❖ Dezvoltarea de 6 curricule pentru competențe digitale de bază: alfabetizare digitală, comunicare și colaborare, alfabetizare media, creare de conținuturi digitale (inclusiv programare, proiectare și imprimare 3D), siguranță digitală (inclusiv combaterea bullyingului); educație financiară și antreprenorială.
- ❖ Instruirea a 100.000 de membri ai comunităților deservite de bibliotecile aplicante.
- ❖ Realizarea unei platforme de e-learning care să cuprindă și un repository pentru curriculele dezvoltate în cadrul programului, exemple de bune practici din bibliotecile aplicante, rezultatele de impact ale programului pentru a fi utilizate liber de biblioteci și alte entități interesate. Platforma va asigura condițiile de accesibilitate și pentru persoanele cu dizabilități sau nevoi speciale.
- ❖ Activarea unei aplicații de raportare automată care să ajute echipa care va realiza monitorizarea, evaluarea regională și națională precum și măsurarea impactului.

În implementarea proiectului vor fi acordate granturi pe baza unei solicitări de finanțare pentru modernizări și extinderi de spații de biblioteci, achiziționarea de calculatoare/tablete și echipamente instruire, dotare maker-space-uri și biblioteci de obiecte, instruirea membrilor comunităților. Finanțările vor putea fi solicitate de consorții formate din biblioteca județeană (cu rol coordonator) prin consiliul județean și biblioteci rurale/municipale împreună prin Consiliul Județean și autoritatea locală.

Este de așteptat ca acțiunea să nu aibă un efect direct asupra obiectivelor propuse prin prezenta achiziție, ci un efect indirect asupra cererii de rețele și servicii de comunicații electronice de înaltă calitate.

❖ **118. Transformarea digitală și adoptarea tehnologiei de automatizare a proceselor de lucru în administrația publică.**

Acțiune de tip investiție cu termen final 31.12.2025.

Investiția I11 beneficiază de o alocare de 21,90 mil. Euro.

Obiectivele investiției sunt:

- ❖ susținerea transformării digitale la nivelul întregii administrații publice, precum și modernizarea acestora prin finanțarea infrastructurilor digitale și implementarea tehnologiilor avansate adecvate workflowurilor și proceselor specifice,
- ❖ redefinirea design-ului de procese (Business Process Reengineering),
- ❖ îmbunătățirea serviciilor publice și a procesului decizional utilizând tehnologii digitale avansate.

Este de așteptat ca acțiunea să aibă un efect direct asupra obiectivelor propuse prin prezenta achiziție, prin îmbunătățirea serviciilor publice de autorizare a rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, precum și a lucrărilor necesare realizării, dezvoltării și întreținerii acestora.

❖ **119. Scheme dedicate perfecționării/recalificării angajaților din firme**

Acțiune de tip investiție cu termen final 31.12.2025.

Investiția beneficiază de o alocare de 36 mil. Euro.

Obiectiv: sprijine IMM-urile din România să își recalifice forța de muncă în domenii tehnice cheie (programare/coding, data analytics, cyber-security, computer-assisted design, additive manufacturing). Prin această intervenție se vizează atât creșterea competitivității forței de muncă cât și a firmelor.

În implementarea investiției se vor realiza următoarele activități:

- ❖ Dezvoltarea unei curricule naționale pentru upskilling-ul forței de muncă în ceea ce privește competențele digitale, în special pentru aplicarea folosirii unor tehnologii emergente (Cyber-Physical Systems, Robotics, Internet of Things, Big Data, Machine Learning, Artificial Intelligence, RPA, additive manufacturing, blockchain)
- ❖ Dezvoltarea unei platforme de e-learning cloud-ready găzduită, inclusiv modul de testare

Cursurile vor fi susținute de furnizori acreditați de servicii de instruire. Se estimează că vor beneficia de formare 248.000 de angajați livrați prin intermediul a 200 firme training. Pentru finanțare pot aplica IMM-urile care doresc ca salariații lor să beneficieze de instruire,

iar selecția va fi efectuată pe baza principiului primul venit, primul servit, în limita bugetului alocat.

Este de așteptat ca acțiunea să aibă un efect direct asupra obiectivelor propuse prin prezenta achiziție, prin creșterea nivelului de specializare digitală la nivelul companiilor.

- Măsurile complementare sunt prevăzute și în Pilonul 3 din PNRR unde, prin perspectiva obiectivelor prezentei achiziții, sunt avute în vedere acțiuni cum sunt:
  - Dezvoltarea de rute de formare profesională relevante, complete (până la nivel 7 de calificare - studii de masterat), flexibile, prin prelungirea duratei învățământului dual secundar, cu posibilitatea accesului spre nivelul terțiar universitar și non-universitar, alături de o reorganizare a educației profesionale inclusiv în regim dual.
  - Revizuirea ofertei educaționale, a curriculumului și a programelor pentru ruta profesională în regim dual, cu implicarea directă și permanentă a mediului economic.
  - Crearea unor scheme de sprijin acordate parteneriatelor între agenții economici, unități și instituții de învățământ, unități administrative teritoriale, și/ sau camere de comerț sau alți parteneri sociali pentru facilitarea achiziției de echipamente și a formării de personal în vederea organizării de activități educaționale în regim dual.
  - Măsurile de sprijin pentru a facilita accesul tinerilor din medii dezavantajate la programe de formare profesională (inclusiv în regim dual), pe toate ciclurile de studiu.

Este de așteptat ca investițiile să aibă un efect direct asupra obiectivelor propuse prin prezenta achiziție, prin creșterea nivelului de specializare digitală la nivelul companiilor.

6.2. Programul Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare 2021-2027 (PCIDIF 2021-2027)

Documentele aprobate privind programul PCIDIF 2021-2027 nu conțin, la data elaborării prezentului document și în mod suficient de clar, acțiuni privind domeniul comunicațiilor electronice, iar referințele la măsurile de sprijin a companiilor private ce urmează a fi lansate în intervalul 2021-2027 nu sunt suficient detaliate pentru a concluziona cu privire la dimensiunea impactului pe care programul îl va avea asupra furnizorilor de rețele și servicii de comunicații electronice. Cu toate acestea este de așteptat ca programul să cuprindă apeluri de finanțare destinate dezvoltării mediului de afaceri în zone cu comunități dezavantajate sau acces dificil, care figurează ca și zone albe sau gri din punct de vedere al conectivității electronice, acțiuni ce este de așteptat să aibă imp

investiționali ai Politicii de Coeziune, între care obiectivele de tranziție digitală și ecologică ocupă o poziție proeminentă. Acești piloni sunt:

- ❖ Europă mai inteligentă, prin inovare, digitalizare, transformare economică și sprijinirea întreprinderilor mici și mijlocii
- ❖ Europă mai verde, fără emisii de carbon, punerea în aplicare a Acordului de la Paris și investiții în tranziția energetică, energia din surse regenerabile și combaterea schimbărilor climatice
- ❖ Europă conectată, cu rețele strategice de transport și digitale
- ❖ Europă mai socială, pentru realizarea pilonului european al drepturilor sociale și sprijinirea calității locurilor de muncă, a învățământului, a competențelor, a incluziunii sociale și a accesului egal la sistemul de sănătate
- ❖ Europă mai apropiată de cetățenii săi, prin sprijinirea strategiilor de dezvoltare conduse la nivel local și a dezvoltării urbane durabile în UE.

Astfel, deși cele 8 Programe Operaționale Regionale abordează în mod diferit obiectivul unei Europe mai inteligente, se pot identifica oportunități de finanțare cu scopuri convergente disfuncționalităților de pe piața de broadband:

❖ Programul Operațional Regional Centru 2021-2027

Prin Acțiunea 2: Structuri de sprijin pentru dezvoltare IMM, acest program operațional sprijină investițiile pentru asigurarea utilităților la parcurile industriale, inclusiv broadband. Acest tip de investiții pot constitui un răspuns adecvat disfuncționalităților de natură socio-economică identificate în etapele anterioare.

Această acțiune beneficiază de un buget total de 16,997,811.00 EUR, însă detaliile privind alocările dedicate pentru utilitățile care vor deservi parcurile industriale nu sunt disponibile la momentul elaborării acestui raport.

Orizontul de timp pentru operaționalizarea celor 128 de parcuri industriale prevăzute pentru regiunea Centru este anul 2029.

Forma de sprijin selectată în cadrul acestei acțiuni, pentru parcurile industriale - considerate infrastructuri-suport pentru IMM-uri - este grantul, autoritatea de management considerând că acest sprijin nu este de natură să genereze venituri directe suficiente.

Beneficiarii sprijiniți în cadrul acestei acțiuni sunt, în principal, din sectorul public.

6.4. Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027 (POEO 2021-2027)

În cadrul acestui program operațional, sunt prevăzute investiții care vizează capitalul uman, pentru adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și progresul tehnologic. Profilul acestui program operațional corespunde nevoilor de remediere a disfuncționalităților socio-economice de pe piața de broadband, în special celor referitoare la creșterea nivelului competențelor - și al apetitului - de utilizare a serviciilor și echipamentelor de internet.

- ❖ Acțiunea 2.a.1 Dezvoltarea unei rețele pentru tineret care să furnizeze servicii personalizate și de calitate tinerilor, cu precădere din categoria NEETs

și

- ❖ Acțiunea 2.a.2 Pregătirea și furnizarea ofertei de servicii de formare/ocupare pentru tineri, inclusiv pentru tineri NEET, prin pachete integrate de măsuri active personalizate în funcție de profilul tinerilor

Aceste intervenție constă în furnizarea serviciilor personalizate de informare, consiliere, profilare, management de caz și orientare în carieră pentru tineri, în special în rândul celor care nu sunt ocupați și nu urmează o formă de educație sau training (NEET). De asemenea, achiziția de competențe digitale de bază, competențe culturale și creativitate, management al carierei, competențe de comunicare și alte competențe transversale, împreună cu dezvoltarea de competențe specifice pentru a face față provocărilor viitorului vizând teme precum industrii creative, soluții digitale pentru comunitate, competențe verzi, robotică, inventică reprezintă doi piloni principali de investiții previzionate prin această acțiune.

Grupul-țintă pentru aceste acțiuni este compus din tinerii cu vârsta de până în 30 de ani.

Bugetul total destinat sprijinului specific pentru ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor și integrarea socioeconomică a tinerilor este de 765.662.380,00 EUR. Acțiunile 2.a.1 și 2.a.2 se subscriu acestei intervenții. De asemenea, având în vedere caracteristicile specifice lipsei de oportunități pe care le are grupul-țintă, forma de finanțare a acestor acțiuni este prin granturi nerambursabile.

Orizontul de timp previzionat pentru atingerea rezultatelor acestei acțiuni este anul 2029.

- ❖ Acțiunea 3.a.1.2. Furnizarea de măsuri active în pachete de servicii integrate

Această acțiune urmărește finanțarea programelor de formare profesională și ucenicie la locul de muncă, a stagiilor și programelor de pregătire în vederea îmbunătățirii nivelului de competențe a persoane inactive, tinerilor cu vârsta de peste 30 ani, șomerilor, persoanelor cu dizabilități și din comunități marginalizate, persoanelor cu vârsta peste 55 de ani, aparținând minorităților, eliberate din detenție, refugiați și beneficiare ale unei forme de protecție internațională. Astfel, față de cele două acțiuni descrise anterior, intervenția publică prin măsuri de tip *soft*, socio-economice din această Prioritate se adresează unui public mult mai extins, oferind în plus.

Acțiunile vizând măsurile de îmbunătățire a accesului la locuri de muncă prin această prioritate beneficiază de un buget total de 51.390.000,00 EUR. Zonele rurale și munte, zone defavorizate inclusiv din perspectiva conectivității de internet, au alocare specială în cadrul acestei acțiuni, cumulând 5.731.027,00 EUR.

Din totalul de 38.667 de persoane prevăzute a fi instruite cu ajutorul acestor finanțări, considerăm realistă previzionarea unui total de 5.000 de persoane care să fie instruite în utilizarea echipamentelor și tehnologiilor care necesită conectivitate internet în bandă largă.

Orizontul de timp pentru atingerea rezultatelor prevăzute în cadrul acestei acțiuni este 2029.

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Forma de utilizare a fondurilor disponibile prin această acțiune este grantul nerambursabil.

❖ Acțiunea 4.a.2. Sprijin pentru dezvoltarea antreprenoriatului în rândul persoanelor aparținând grupului țintă

Această acțiune vizează crearea de noi locuri de muncă prin acordarea de granturi pentru inițierea de afaceri și incubatoare de afaceri, precum și acceleratoare și rețele dedicate susținerii antreprenoriatului feminin, în sectoare cu potențial de creștere și necesar de finanțare identificat împreună cu partenerii sociali, inclusiv în domeniul economiei sociale. Astfel, în cadrul acestei acțiuni, prin ghiduri specifice pot fi proiectate și lansate apeluri care să prioritizeze înființarea de afaceri în sectorul telecomunicațiilor. Acestea pot presta servicii și executa lucrări pentru instalarea și mentenanța infrastructurilor, conectarea la internet în bandă largă, consultanță pentru proiectarea, implementarea, monitorizare și recepția lucrărilor specifice ș.a.m.d. Ghidurile specifice subsecvente pot prioritiza din punct de vedere al locației implementării zonele în care se manifestă disfuncționalități pe piața de broadband.

Orizontul de timp previzionat pentru atingerea rezultatelor previzionate pentru această acțiune este anul 2029.

6.5. Programul Operațional Incluziune Socială și Demnitate 2021-2027 (POIDS 2021-2027)

Acest program operațional atinge tangențial subiectul digitalizării, abordându-l ca aspect complementar și integrant al incluziunii sociale, aspect coerent cu viziunea creării unei societăți digitale. Ca și în cazul acțiunilor finanțate din Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027, și acest program operațional are capacitatea de a furniza intervenții de tip *soft*, care să răspundă disfuncționalităților socio-economice ce obstrucționează dezvoltarea pieței de broadband.

❖ Acțiunea 5.2. FEDR

Această acțiune vizează dezvoltarea unor centre multifuncționale, care să deservească copiii vulnerabili aflați în risc de sărăcie/excluziune socială/abandon școlar. Aceste centre vor oferi facilități de organizare de ateliere tematice, bibliotecă, bibliotecă virtuală, facilități de sport, cazare pentru tabere și schimburi de experiență etc.

Programul Operațional permite finanțarea construcției infrastructurii necesare pentru furnizarea acestor servicii (în comunități defavorizate unde există nevoia furnizării acestor servicii), cât și renovării infrastructurii existente sau echiparea cu mobilier/utilități. Ghidurile specifice subsecvente pot completa aceste prevederi cu sume dedicate construcției de rețele de comunicații electronice în bandă largă în zonele defavorizate din punct de vedere al accesului la internet ori pot desemna o parte din aceste centre multifuncționale drept Centre Zonale Digitalizate.

Prioritatea 5, din care face parte și această acțiune, beneficiază de un buget total de 51.400.000,00 EUR.

În cadrul acestei acțiuni, granturile reprezintă singura formă de acordare a sprijinului financiar.

Orizontul de timp previzionat pentru atingerea rezultatelor previzionate pentru această acțiune este anul 2029.

7. Scenarii propuse

În ceea ce privește scenariile de utilizare a surselor de finanțare identificate, acestea au luat în considerare două linii principale de gândire. Pe de o parte, pornind de la cadrul normativ și bunele practici în materia politicilor publice, cele trei scenarii prezentate au fost definite într-o manieră similară celei în care sunt definite opțiunile de politică publică:

- ❖ Scenariul 1: Status Quo. Conform bunelor practici în propunerea, analiza, implementarea, monitorizarea și evaluarea politicilor publice, acest scenariu trebuie să fie primul scenariu evaluat în cadrul etapei ex-ante. Acest scenariu previzionează evoluțiile pieței și estimează dacă/când/cât de repede piața, ca un sistem autoreglabil, poate elimina

aceste disfuncționalități prin propriile mecanisme. Acest scenariu presupune ca toate sursele de finanțare disponibile domeniului IT&C să fie redirectionate către alte tipuri de investiții decât cele în infrastructura, sistemele și utilizarea comunicațiilor în bandă largă.

- ❖ **Scenariul 2: investiții 100% nerambursabile.** Acest scenariu ia în calcul existența unui necesar foarte mare de investiții și un nivel scăzut al dezvoltării pieței de profil. Astfel, acest scenariu este construit pentru a maximiza posibilitatea de intervenție a statului, acesta dirijând, prin selecție, toate inițiativele din domeniul broadband.
- ❖ **Scenariul 3: investiții nerambursabile și rambursabile.** Acest scenariu se bazează pe premisa că dificultățile prezentate mai sus pot fi combătute prin intervenții minimale ale statului, în direcții strategice. În acest scenariu, un rol important este jucat de operatorii de pe piață, care acționează independent, însă în concordanță cu prioritățile naționale. Sectorul privat devine, deci, multiplicator al orientărilor instituționale ale autorităților în domeniu.

În al doilea rând, scenariile corespund noii filosofii de finanțare din fonduri europene, în cadrul căreia se vorbește despre scăderea dependenței de granturi și creșterea productivității fondurilor europene prin multiplicarea destinațiilor acestora atunci când sunt folosite ca instrumente financiare (exemplu: subvenții sau garanții pentru împrumuturi pentru investiții, capitalizare prin achiziționare de părți sociale tip *equity* ș.a.). Această tranziție este vizibilă atât la nivelul programului operațional fanion pentru domeniul IT&C (POCIDIF), cât și la nivelul Planului Național de Redresare și Reziliență.

Astfel, se remarcă următoarea linie directoare pentru elaborarea scenariilor:

- ❖ **Scenariul 1: Status Quo.** Așa cum reiese din explicația de la punctul anterior, în acest scenariu nu sunt prevăzute alocări financiare pentru comunicațiile electronice în bandă largă. Așteptările pentru acest scenariu sunt că finanțările pentru investițiile în acest domeniu provin din cheltuielile consumatorilor, care indică și reflectă prioritățile pieței. Acest scenariu reprezintă aplicarea practică a principiului „mâinii invizibile a pieței” și se bazează pe existența unei legături funcționale între furnizori și consumatori.
- ❖ **Scenariul 2: investiții 100% nerambursabile.** Acest scenariu presupune ca, din ansamblul surselor financiare disponibile - granturi și instrumente financiare - să fie redirectionate către piața de broadband doar fondurile nerambursabile. Premisa care stă la baza acestui scenariu este cea a continuității filosofiei de finanțare din perioadele de programare precedente. Scenariul se bucură de avantajul familiarității beneficiarilor cu mecanismul de finanțare al grantului, însă este afectat de succesul variabil al inițiativelor finanțate în perioada 2007-2020. În acest sens, apreciem că una din modalitățile pentru ca fondurile alocate conectivității electronice prin PNNR să fie valorificate corespunzător, este ca opțiunea de finanțare să urmărească o abordare după modelul proiectului RNET 1, ce a fost lansat în anul 2014 de către Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale - actualmente Ministerul

Cercetării, Inovării și Digitalizării- pentru realizarea unei rețele de 4.000 km de fibră optică. În prezent, statusul acestui proiect este finalizat cu succes.

- ❖ Scenariul 3: investiții combinate finanțate din fonduri nerambursabile și instrumente financiare. Așa cum a fost enunțat anterior, acest scenariu este construit pe premisa utilizării unui procent din fondurile europene pentru facilitarea obținerii altor tipuri de finanțări, cel mai comun sub formă de subvenții și garanții. O serie de puncte tari ale acestui scenariu se identifică în apetitul crescut al operatorilor pentru finanțări, inclusiv pentru asigurarea sustenabilității investițiilor, eficiența și interesul ridicat al

Demnitate, respectiv din Programul Operațional Regional Centru, dacă ghidurile specifice vor fi elaborate de așa manieră.

Planul Național de Redresare și Reziliență rămâne o alternativă și pentru creșterea capacității administrative de a actualiza și simplifica cadrul legal, respectiv mecanismele procedurale interne în vederea remedierii disfuncționalităților legislative și administrative.

Referitor la disfuncționalitățile socio-economice, măsurile ce pot răspunde acestora beneficiază de finanțări generoase disponibile prin Programul Operațional Educație și Ocupare. Acestea sunt dedicate capitalului uman, respectiv profesionalizării acestuia, și creșterii competitivității pe piață prin înființarea de noi întreprinderi. Și în această privință, orientarea - parțială - a fondurilor în direcția sprijinirii măsurilor de educație tehnică și profesională adecvată ocupării în sectorul comunicațiilor poate fi decisă prin elaborarea corespunzătoare a ghidurilor specifice subsecvente.

Un tabel complet și detaliat al acestor surse de finanțare, adecvate pentru a oferi un răspuns disfuncționalităților juridice, administrative, tehnice, comerciale și socio-economice ale pieței românești de comunicații electronice în bandă largă poate fi consultat în Anexa 1. Tabel centralizator privind sursele de finanțare a măsurilor de răspuns la disfuncționalitățile identificate la nivelul pieței de broadband în România, grupate în 3 scenarii de implementare.

Anexa 1. Tabel centralizator privind sursele de finanțare a măsurilor de răspuns la disfuncționalitățile identificate la nivelul pieței de broadband în România, grupate în 3 scenarii de implementare

Disfuncționalitate	Categorie	Scenariu 1 Status quo	Scenariu 2 Finanțare nerambursabilă 100% granturi	Scenariu 3 Finanțare prin granturi și instrumente financiare
Proiectele de dezvoltare urbană/rurală să includă și realizarea facilităților specifice infrastructurilor de telecomunicații	Disfuncționalitate administrativă	N/A	<ul style="list-style-type: none"> Adaptarea cadrului normativ prin introducerea posibilității de contestare / întrerupere prin act administrativ (ex: prin act al Prefectului) a proiectelor care nu respectă legislația privind prevederea facilităților specifice infrastructurilor de telecomunicații în proiectele de investiții Reglementarea obligativității de verificare a prevederilor aplicabile proiectelor în domeniu Adaptarea cadrului normativ prin clarificarea și diferențierea caracteristicilor tehnico-economice ale proiectelor de construcții noi prin comparație cu mentenanța/modernizarea celor existente, pentru simplificarea procedurilor în ultimul caz 	N/A
<p>Rata scăzută a implementării mecanismelor legale și procedurale referitoare la asumarea responsabilității, respectiv urmărirea și tragerea la răspundere a responsabililor, în special cu privire la:</p> <ul style="list-style-type: none"> Definirea eligibilității localităților / zonelor pentru finanțare din fonduri europene nerambursabile; stabilirea statutului de „zonă albă” sau „zonă gri” pentru anumite localități din punct de vedere al comunicațiilor 	Disfuncționalitate administrativă	N/A		

Disfuncționalitate	Categorie	Scenariu 1 Status quo	Scenariu 2 Finanțare nerambursabilă 100% granturi	Scenariu 3 Finanțare prin granturi și instrumente financiare
<p>Autoritățile publice nu au în vedere coordonarea proiectelor de investiții publice cu cele ale operatorilor privați, ca ambele entități să demareze sincronizat proiectele de construire și să-și valorifice reciproc facilitățile create (ex: canalizațiile subterane de orice tip pentru a dezvolta rețelele de broadband).</p>	<p>Disfuncționalitate administrativă / Disfuncționalitate tehnică</p>	<p>N/A</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptarea cadrului normativ prin simplificarea modalităților de urmărirea și tragerea la răspundere a responsabililor de deciziile luate în cadrul proiectelor de realizare a infrastructurilor de comunicații electronice • Monitorizarea centrali 	

Disfuncționalitate	Categorie	Scenariu 1 Status quo	Scenariu 2 Finanțare nerambursabilă 100% granturi	Scenariu 3 Finanțare prin granturi și instrumente financiare
ș.a.) pentru emiterea certificatului de urbanism la termen și a implementa direct proiecte de infrastructură tip broadband pe baza unor apeluri de proiecte fracționate și care se adresează zonelor/localităților eligibile; lipsa specialiștilor ITC necesari înțelegerii diferențelor tehnologice între proiectele propuse, aspect care conduce la solicitarea întregii liste de avize, nu numai a celor obiectiv necesare, în procesul de obținere a autorizațiilor de construire			<p>deciziilor privind numărul/tipul avizelor solicitate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creșterea capacității administrative a instituțiilor cu rol în realizarea infrastructurilor de comunicații electronice prin programe de training dedicate gestionării aspectelor de finanțare specifice proiectelor mari de infrastructură • Monitorizarea centralizată a investițiilor în lucrări cu componentă de comunicații electronice printr-un sistem integrat • Înființarea și operaționalizarea unor organisme regionale de consultare (similar CES) / aprobare (similar CTE) 	<p>angajat din fiecare Consiliu Județean pentru clarificarea procedurii de emitere a certificatului de urbanism</p> <ul style="list-style-type: none"> • Înființarea și operaționalizarea unor organisme regionale de consultare (similar CES) / aprobare (similar CTE)
Lipsa uniformității tarifelor impuse de autoritățile locale în sarcina operatorilor de telecomunicații, unele tarife fiind dezavantajoase și fiind prezente dificultăți la utilizarea infrastructurii sau în tranzitarea proprietăților private care	Disfuncționalitate administrativă	N/A	<ul style="list-style-type: none"> • Completarea cadrului de lucru cu instrucțiuni, recomandări sau standarde de cost privind stabilirea tarifelor practicate de autoritățile publice locale 	<ul style="list-style-type: none"> • Instituirea unei scheme de subvenționare a tarifelor către autoritățile locale, diferențiată pe criterii socio-economice

Disfuncționalitate	Categorie	Scenariu 1 Status quo	Scenariu 2 Finanțare nerambursabilă 100% granturi	Scenariu 3 Finanțare prin granturi și instrumente financiare
au probleme cu sistemul cadastral la nivel de intabulare				
Operatorii sunt descurajați să lucreze cu instituțiile în proiecte de infrastructură din cauza procedurilor de achiziție publică, criteriile de calificare fiind prea ridicate	Disfuncționalitate administrativă / Disfuncționalitate tehnică	N/A	<ul style="list-style-type: none"> Completarea cadrului de lucru în vigoare, în parteneriat cu ANAP, pentru crearea unor metodologii/instrucțiuni de punctare echitabilă a ofertelor depuse de operatorii fără experiență și standardizarea tehnologică a specificațiilor minimale pentru anumite categorii de investiții Srijinirea operatorilor în accesarea expertizei în achiziții publice prin înființarea unor organisme regionale consultative 	N/A
Intervenția statului în zonele de eșec al pieței, acolo unde sunt necesare Investițiile în domeniul infrastructurilor de telecomunicații, în special în zonele cu densitate redusă de potențiali clienți (unele zone rurale și/sau cu relief dificil) și care nu prezintă interes din punct de	Disfuncționalitate comercială	N/A	<ul style="list-style-type: none"> Construirea infrastructurii de comunicații electronice pentru 945 localități din zonele albe/gri, prin PNRR Stimularea antreprenoriatului local din perspectiva cererii de 	<ul style="list-style-type: none"> Parteneriat public-privat pentru dezvoltarea infrastructurii în zonele albe/gri Stimularea antreprenoriatului local din perspectiva cererii

Disfuncționalitate	Categorie	Scenariu 1 Status quo	Scenariu 2 Finanțare nerambursabilă 100% granturi	Scenariu 3 Finanțare prin granturi și instrumente financiare
vedere economic pentru agenții economici din domeniu			servicii de comunicații electronice (POEO) • Aplicarea modelului de conducere / gestionare / administrare centralizată a proiectelor majore pilotat și dovedit eficace de către Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale pentru realizarea unei rețele de 4.000 km de fibra optică	de servicii de comunicații electronice
Diferențele între regiuni privind existența zonelor albe/gri și a lărgimilor de bandă utilizate nu este strâns legată doar de tehnologii cât de diferențele de ordin socio-economic și din de relief	Disfuncționalitate comercială	N/A		
Lipsa acoperirii și distribuției uniforme a serviciului de telecomunicații mobile în unele zonele cu acces dificil	Disfuncționalitate comercială	N/A		
Numărul de furnizori de internet este într-o scădere ușoară	Disfuncționalitate comercială	N/A	• N/A	• Direcționarea a 10% din fondurile prevăzute ca instrumente financiare prin POCIDIF - Acțiunea 1.5 pentru sprijinirea micilor furnizori de servicii telecomunicații (IMM) în dezvoltarea pachetelor de servicii și accesul la noi piețe
Condițiile dificile de intrare pe piața cu amănuntul a serviciilor de calitate superioară. În prezent, un operator nou	Disfuncționalitate comercială	N/A	• Adaptarea cadrului legislativ prin instituirea unor termene stricte pentru sprijinirea conectării	N/A

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Disfuncționalitate	Categorie	Scenariu 1 Status quo	Scenariu 2 Finanțare nerambursabilă 100% granturi	Scenariu 3 Finanțare prin granturi și instrumente financiare
are două alternative: fie să achiziționeze la nivel de gros servicii de acces de la operatorul prezent fie să-și construiască propria rețea			operatorilor noi, precum și mecanism simplificat de soluționare a sesizărilor <ul style="list-style-type: none"> • Liberalizarea accesului la datele gestionate în comun pentru toți operatorii interesați 	
Condiții concurențiale artificiale create de unii operatori: refuzul de furnizare a informațiilor privind resursele disponibile, informare incompletă despre trasee refuzul de a asigura colaborarea tehnică, solicitarea unor costuri ridicate de conectare etc.) prin care se împiedică sau se întârzie intrarea pe piață a altor operatori interesați de aceeași zonă	Disfuncționalitate comercială	N/A		
Obstacole comerciale care au condus la încetinirea ratei de penetrare a conexiunilor de acces la internet în bandă largă, precum: existența unui număr redus al calculatoarelor personale, gradul redus de alfabetizare informațională/digitală a populației sau valoarea scăzută a veniturilor în unele gospodării	Disfuncționalitate socio-economică	N/A	<ul style="list-style-type: none"> • Promovarea antreprenoriatului local din perspectiva cererii de servicii de comunicații electronice și digitalizării IMM-urilor (POEO) 	<ul style="list-style-type: none"> • Schemă de vouchere sau împrumuturi subvenționate/ garantate de stat pentru achiziția de calculatoare personale • Promovarea antreprenoriatului local local din perspectiva cererii de servicii de

Disfuncționalitate	Categorie	Scenariu 1 Status quo	Scenariu 2 Finanțare nerambursabilă 100% granturi	Scenariu 3 Finanțare prin granturi și instrumente financiare
Influență directă a segmentului de vârstă, situației socio-profesionale și rezidenței în mediul urban asupra gradul de interes pentru serviciile de bandă largă	Disfuncționalitate socio-economică	N/A	<ul style="list-style-type: none"> Măsurile de alfabetizare digitală și tehnică în cadrul cursurilor de formare profesională finanțate prin POEO pentru minim 5.000 tineri din cele 3 zone Promovarea antreprenoriatului local din perspectiva cererii de servicii de comunicații electronice și digitalizării IMM-urilor (POEO) 	<p>comunicații electronice și digitalizării IMM-urilor (POEO)</p> <ul style="list-style-type: none"> Schemă de subvenție pentru rezidenții mediului rural cu scopul sprijinirii achiziționării echipamentelor cu conectivitate la internet și a serviciilor de conectivitate fixă și mobilă la internet (ex: vouchere)
Atractivitate scăzută către serviciile de bandă largă în mediul rural al regiunilor Vest și București-Ilfov	Disfuncționalitate socio-economică	N/A	<ul style="list-style-type: none"> Măsurile de alfabetizare digitală și tehnică în cadrul acțiunilor pentru recuperarea tinerilor care au abandonat timpuriu sistemul educațional și formarea lor în profile tehnice prin POEO 3.a.1.2. pentru 5.000 persoane și 6.f.5 pentru 1.700 persoane Construcția și amenajarea centrelor multifuncționale dedicate alfabetizării digitale (Centre Zonale Digitalizate) 	<ul style="list-style-type: none"> Schemă de subvenționare a costurilor pentru înființarea a minim 1 clasă cu profil tehnic în fiecare județ, în fiecare an, în sistem de învățământ dual pentru creșterea numărului de absolvenți Promovarea antreprenoriatului local din perspectiva cererii
Deficit de absolvenți de studii medii cu profil tehnic (clienți-țintă pentru furnizarea serviciilor de internet de mare viteză dar și o sursă de forță de muncă pentru operatorii de telecomunicații) în regiunile București-Ilfov, Vest și Sud-Vest	Disfuncționalitate socio-economică	N/A	<ul style="list-style-type: none"> Măsurile de alfabetizare digitală și tehnică în cadrul acțiunilor pentru recuperarea tinerilor care au abandonat timpuriu sistemul educațional și formarea lor în profile tehnice prin POEO 3.a.1.2. pentru 5.000 persoane și 6.f.5 pentru 1.700 persoane Construcția și amenajarea centrelor multifuncționale dedicate alfabetizării digitale (Centre Zonale Digitalizate) 	<ul style="list-style-type: none"> Schemă de subvenționare a costurilor pentru înființarea a minim 1 clasă cu profil tehnic în fiecare județ, în fiecare an, în sistem de învățământ dual pentru creșterea numărului de absolvenți Promovarea antreprenoriatului local din perspectiva cererii

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Disfuncționalitate	Categorie	Scenariu 1 Status quo	Scenariu 2 Finanțare nerambursabilă 100% granturi	Scenariu 3 Finanțare prin granturi și instrumente financiare
			<ul style="list-style-type: none"> Promovarea antreprenoriatului local din perspectiva cererii de servicii de comunicații electronice (POEO)	de servicii de comunicații electronice (POEO)

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

